

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.PL

Nr 7 (343), 17 kwietnia 2024

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

TEMAT NUMERU

20 lat w Unii Europejskiej

Czas wybrać szkołę!

Niebawem rusza proces rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.

Jadalny Kraków po raz drugi

„Wspólny stół i relacje” to temat tegorocznej edycji projektu.

 Kraków

**M
I
T**

22 kwietnia
Otwarcie

Ogrodu Doświadczeń

im. Stanisława Lema w Krakowie
przy al. Pokoju 68

mit.krakow.pl/ogrod

Miasto w liczbach

30

Tego dnia czerwca br. zakończy się budowa I etapu Centrum Recyklingu Odpadów Komunalnych na terenie poprzemysłowym Nowej Huty, w rejonie ulic Igołomskiej i Cementowej.

303

Tyle punktów mobilności powstanie w tym roku w Krakowie. Do tej pory było ich 169.

ok. 670

Tyłu uczniów pomieści powstający budynek dla Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 15 przy ul. Grochowej 23.

ok. 4300

Tyle drzew posadzono w ramach rozbudowy al. 29 Listopada oraz budowy linii KST III do Górki Narodowej i Trasy Wolbromskiej. Bardziej zielono jest także dzięki ok. 63 tys. krzewów.

Fot. Jan Graczyński

Unijny jubileusz

Kwiecień to ważny miesiąc w historii naszego samorządu. 30 kwietnia zakończy się VIII kadencja Rady Miasta Krakowa, a pracę rozpoczną radni wybrani przez krakowian 7 kwietnia. Ich nazwiska przedstawiamy na str. 27.

Przed nami jeszcze druga tura wyborów Prezydenta Miasta Krakowa. Pamiętajmy, by 21 kwietnia spełnić swój obywatelski obowiązek. A tymczasem zapraszam do lektury naszego dwutygodnika, w którym znajdują Państwo sporo aktualności.

O czym w takim razie można przeczytać w najnowszym wydaniu KRAKOWA.PL? Wiele miejsca poświęcamy 20-leciu Polski w Unii Europejskiej. Co interesujące, zamieszczamy dwie prace plastyczne, które zwyciężyły w konkursie ogłoszonym przez Centrum Kultury Podgórze, noszącym znamienity tytuł:

„Okno otwarte na Europę – widoki z Krakowa”. Naprawdę mamy zdolnych młodych ludzi!

Otwarte granice, nowe możliwości podróżowania, fundusze unijne... zapewne wielu z nas ma świadomość tego, jak bardzo zmieniła się Polska, zmienił się Kraków przez ostatnie 20 lat. Choć z innej strony „do dobrego” łatwo się przyzwyczaić i czasem trudno jest sobie przypomnieć, że kiedyś było inaczej. Właśnie dlatego przywołujemy dziś największe inwestycje dotowane z funduszy unijnych – a mamy się czym pochwalić! Choćby Ekospalarnią, która została uwieczniona na jednej z nagrodzonych prac.

Obecność w Unii Europejskiej to nie tylko imponujące inwestycje, ale też szereg mniejszych projektów... jak np. praca zagranicznych wolontariuszy w krakowskich placówkach kultury – o których można przeczytać na str. 11.

O wydarzeniach kulturalnych, jak zwykle, piszemy całkiem sporo nie tylko w kontekście unijnego jubileuszu. Szczególniej uważam polecam tekst Tomasza Kobylańskiego o miejscu, na które – być może – spojrzeliśmy do tej pory z nieco innej strony. A z pewnością warto tam zajrzeć, do czego zachęcić mają Państwa zdjęcia z wnętrza... Narodowego Banku Polskiego. To może być całkiem edukacyjna wizyta!

A skoro zahaczyłam o edukację – dla rodziców tegorocznych ósmoklasistów przygotowaliśmy krótką ściągę związaną ze zbliżającymi się egzaminami i rekrutacją do szkół ponadpodstawowych. Już teraz życzymy powodzenia podczas egzaminów, a Państwu – przyjemnej, wiosennej lektury!

Beata Klebuk-Goździalska

 Kraków

FORMA NA LATA® SHOW

III Maraton Fitness dla „Kraków w Formie”!

27 KWIETNIA

TAURON ARENA KRAKÓW | MAŁA HALA

**POBIERZ
BEZPŁATNY BILET**

KRAKÓW
W FORMIE

 FORMA NA LATA®

TAURON | ARENA KRAKÓW

WWW.FORMANALATA.PL

więcej na:
www.krakow.pl

Spis treści

5. W skrócie

20 LAT W UE

- 20 lat w Unii Europejskiej
- Krakowska kultura – europejskie możliwości
- Stawiamy na maksymalną otwartość – rozmowa z członkiem zarządu KHK Marcinem Kandeferem

MIASTO

- Wstęp do AAM!
- Włącz się do dyskusji o Gminnym Programie Rewitalizacji
- Po pomoc do Centrum
- Jadalny Kraków – ruszamy z nową edycją!

16. KRAKÓW.PL DLA DZIECI

EDUKACJA

- Miejsce, które przenosi do świata pieniędzy
- Czas wybrać szkołę!

KULTURA

- To był najmiłszy czas – rozmowa z dr Maryną Szodą
- Od rocka po hip-hop!
5. Noc Kin Studyjnych
- Ryanair buduje centrum symulatorowo-szkoleniowe
- Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa
- „Czas bez zegarka” – instalacja audiowizualna
- Młodzi, romantyczni i Sinfonietta

DLA SENIORÓW

- Grajmy w bule!

RADA MIASTA KRAKOWA

- Widziane z Krzysztoforów – felieton Ryszarda Kozika
- Drugie dno szuflad
- Rada Miasta VIII kadencji w liczbach
- Nowi radni Krakowa

HISTORIA

- Jak Kraków wspomina austriackich wojaków
- Kalendarium krakowskie

OGŁOSZENIA

- Przetargi

str. 9

str. 11

str. 15

str. 22

str. 20

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Komunikacji Społecznej, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4
Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3-4, pok. 341, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl
Redaktor naczelna: Beata Klejbuk-Goździalska
Zastępca red. naczelnej: Joanna Korta
Sekretarz redakcji: Agata Włodarczyk
Współpracownicy: Michał Kozioł, Tadeusz Mordarski, Paweł Waluś, Beata Sabatowicz, Ryszard Kozik, Aleksandra Mikolaszek, Iwona Gazda, Jan Machowski
Zdjęcia: Bogusław Świerżowski, Jan Graczyński, Piotr Wojnarowski
Okładka: fot. Bogusław Świerżowski, UMK
Projekt graficzny: Pro Art Studio
Korekta: Magdalena Kędzierska-Zaporowska
Skład i taniament: Pro Art Studio
Druk: Drukarnia Leyko Sp. z o.o.
Nakład: 32 tys. egz. ISSN 1898-9039

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i wprowadzania zmian do następných tekstów. Nadesłanie tekstu nie jest równoznaczne z jego opublikowaniem.

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Dekerta 24, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4, w punktach sprzedaży biletów MPK oraz w krakowskich szpitalach, Centrum Handlowym M1, Galerii Bronowice, CH Serenada i siedzibach jednostek miejskich, a także w salonikach prasowych sieci KOLPORTER.

W dniu ukazania się numeru, w godzinach porannych, dwutygodnik rozdawany jest na rondach Grunwaldzkim, Mogiłskim, Matecznego, Kocmyrzowskim, na skrzyżowaniach Kobierzyńska / Grota-Roweckiego, Królewska / al. Mickiewicza, al. Słowackiego / Prądnicka oraz pod Teatrem Bagatela i – w godzinach popołudniowych – na pętlach: Borek Fatęcki i Krowodrza Górka.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się: 8 maja 2024 r.

Fot. archiwum KSOS

Przed nami KSOS Family Run

Wystartowały zapisy do KSOS Family Run, który odbędzie się 25 maja na Błoniach. Organizatorzy zapraszają do udziału wszystkich, dla których aktywność fizyczna to klucz do zdrowego i szczęśliwego życia.

Bieg odbywa się już po raz ósmy. Co roku przyciąga blisko 700 zawodników. To propozycja dla wszystkich bez względu na wiek

i biegowe doświadczenie. Dla lubiących wyzwania organizatorzy proponują Bieg Otwarty (5 km). Połowę krótszy jest Bieg Mamy i Taty. Są też Biegi Dziecięce z dystansami dostosowanymi do wieku (2100 m, 1400 m, 700 m, 300 m) oraz Bieg Boso (700 m) – dla poszukujących nowych doświadczeń.

Szczegółowe informacje i zapisy na stronie: familyrun.pl. (red.)

Uniwersytet w dobie antropocenu

19 kwietnia w nowym budynku Wydziału Humanistycznego AGH (ul. Czarnowiejska 36, bud. C7) odbędzie się konferencja „Uniwersytet w dobie antropocenu. Wyzwania – pomysły – innowacje”. Start planowany jest na godz. 10.00.

Organizatorami są: Koło Naukowe Osób Studiujących Socjologię (WH AGH) oraz KlimatUJ (Uniwersytet Jagielloński), którzy zapowiadają próbę zdefiniowania na nowo roli i miejsca instytucji uniwersyteckich w rzeczywistości postępujących zmian klimatycznych i degradacji środowiska naturalnego. W tym celu zderzą się perspektywy dwóch największych uczelni w Krakowie – UJ oraz AGH.

W panelu dyskusyjnym wystąpią: dr hab. Katarzyna Jasikowska, prof. UJ, uczestniczka oddolnej inicjatywy KlimatUJ i koordynatorka pierwszej w historii Rady Klimatycznej UJ, oraz dr hab. inż. Paweł Bogacz, prof. AGH w Katedrze Ekonomiki i Zarządzania w Przemśle na Wydziale Inżynierii Lądowej i Gospodarki Zasobami, pełnomocnik rektora AGH ds. kół naukowych.

Wszelkie informacje na temat konferencji można znaleźć na profilu FB: Uniwersytet w dobie antropocenu. (PW)

Przygotuj rower na wiosnę

Do Krakowa zawitała wiosna, a wraz z nią po raz kolejny Miejskie Kontrole Rowerowe. Organizowana przez Wydział Gospodarki Komunalnej i Klimatu Urzędu Miasta Krakowa akcja jest okazją, aby nieodpłatnie sprawdzić stan techniczny roweru i przygotować go do bezpiecznych podróży przez cały sezon.

Poza fachową poradą i „rowerową diagnozą” każdy odwiedzający może liczyć m.in. na wyregulowanie hamulców czy siodełka, kontrolę stopnia zużycia klocków hamulcowych oraz łańcucha, sprawdzenie ogumienia i innych elementów konstrukcyjnych czy też pompowanie opon. Wszystkim tym zajmą się profesjonalni serwisanci, choć kontrola nie jest usługą serwisową.

Z pomocy można skorzystać w następujących miejscach i terminach (w nawiasie godziny pracy serwisantów):

- na al. Róż (od strony al. Przyjaźni): 27 kwietnia (9.30–17.30) oraz 17 maja (10.30–18.30)
- na rondzie Mogiłskim (dolny poziom): 24 maja (10.30–18.30) oraz 25 maja (9.30–17.30)
- na pl. Inwalidów: 29 kwietnia oraz 31 maja (10.30–18.30)
- na pl. o. Adama Studzińskiego (nieopodal Wawelu): 10 maja (10.30–18.30) oraz 11 maja (9.30–17.30)

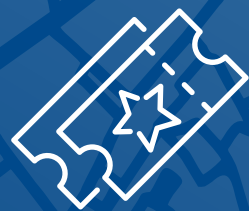
A także, dzięki uprzejmości Rady Dzielnicy XII Bieżanów-Prokocim:

- na boisku przy ul. Republiki Korczakowskiej/Ściegiennego: 19 kwietnia (14.00–18.00) oraz 18 maja (9.00–16.00)
- przy KS Baszta przy ul. Aleksandry: 20 kwietnia (9.00–16.00) oraz 20 maja (14.00–18.00)

Z regulaminem akcji można zapoznać się m.in. na stronie: roweremdopracy.um.krakow.pl. (JM)

Dzieje się w Krakowie

DZIEJE SIĘ

19–26 kwietnia

13. edycja KRAKERS-a

W ramach Festiwalu kilkadziesiąt wydarzeń poświęconych sztuce współczesnej m.in.: wernisaże, spotkania z artystami, panele dyskusyjne, oprowadzania po galeriach oraz warsztaty!

20 kwietnia

Wykład w ARTzonie

W ramach Festiwalu Papieru 2024 Małgorzata Malwina Niespodziewana poprowadzi wykład pt. „Japonia – papier, kultura, natura”.

22 kwietnia

MUMIO w 25 kawałkach

Na scenie NCK prawdziwe sceniczne szaleństwo – inscenizacyjne, literackie i muzyczne. Zobaczmy 25 najlepszych kawałków z 25 lat twórczości grupy Mumio.

22 kwietnia

Festyn ekologiczny Eko Era

Klub Jedność OKKNH zaprasza na festyn z okazji Dnia Ziemi. W programie m.in. warsztaty kulinarne-sensoryczne, zabawy ruchowe, plastyczne, quiz i zagadki.

22 kwietnia

Halo! Tu Ziemia!

Dzień Ziemi 2024 w ARTzonie Ośrodka Kultury Norwida. W programie ciekawe warsztaty ekologiczno-artystyczne.

26 kwietnia

Skaldowie dla autyzmu

Po raz ósmy podczas koncertu w NCK zbierane będą środki na pomoc dla Centrum Autyzmu i Całościowych Zaburzeń Rozwojowych w Krakowie. Orkiestra Wieniawa zaprosiła do współpracy założycieli zespołu Skaldowie.

26 kwietnia–5 maja

Mastercard OFF CAMERA

Gratka dla kinomanów! Gwiazdy, pokazy plenerowe, opowieści o serialach, koncerty – wszystko w niepowtarzalnej krakowskiej atmosferze!

27 kwietnia

Brzydkie kaczątko

W Klubie Zgody OKKNH kolejna odsłona cyklu BAJKA PERFORMANCE. Tym razem zaprezentujemy „Brzydkie kaczątko”. Za reżyserię i wykonanie odpowiada Filip Komajda – instruktor zajęć i animator kultury.

3-5 maja

Pani Pylińska i sekret Chopina

Teatr Bagatela zaprasza na Scenę przy ul. Sarego 7. Autobiograficzna opowieść Erica-Emmanuela Schmitta. Czy niechęć do fortepianu może przerodzić się w czułą relację z muzyką?

Fot. Łukasz Popielarczyk / Teatr VARIÉTÉ

Pożegnanie z tytułem

Po blisko dwóch latach od premiery Krakowski Teatr VARIÉTÉ żegna się z rewią „VARIÉTÉ's Great Revue”. Spektakl, którego pomysłodawcami, autorami scenariusza oraz choreografami są Ewelina Adamska-Porczyk i Krzysztof Tyszko, został wystawiony 45 razy i zobaczyło go blisko 13 tys. widzów!

„VARIÉTÉ's Great Revue” to osadzona we współczesności wybuchowa mieszanka śpiewu, tańca, muzyki na żywo i akrobacji. Scena Teatru VARIÉTÉ zamieniła się w ekskluzywny hotel, w którym roztańczony Room Service pod okiem Concierge'a przygotowuje się na przyjęcie Divy – światowej sławy gwiazdy muzyki pop.

Twórcy spektaklu zaprosili do współpracy trójkę utytułowanych choreografów – Barbarę Olech, Tinę Papazyan i Adama Betę, odtwórców głównych ról, szesnaścioro tancerek i tancerzy, dwunastu muzyków, a nawet parę akrobatów! Czołoci dopełniają olśniewające kostiumy Anny Chadaej, oryginalne utwory oraz aranżacje światowych hitów m.in. Madonny i Lady Gagi w opracowaniu Mariusza Obijalskiego i w wykonaniu bandu pod kierownictwem Ignacego Matuszewskiego. O oprawę światła zadbał Tadeusz Trylski.

Na ostatnie spektakle zapraszamy 19, 20 i 21 kwietnia. W roli Divy zobaczymy Marię Tyszkiewicz, w postać Concierge'a wcieli się Jakub Szyperski.

Konkurs

Szukacie dobrego pomysłu na spędzenie majówki? Mamy propozycję na 4 maja na godz. 18.00. To bilety na fantastyczną „Premierę, która poszła nie tak” w Teatrze Variété.

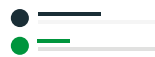
Aby wziąć udział w konkursie, należy odpowiedzieć na pytanie: Gdzie „The Play That Goes Wrong” miała premierę 11 lat temu? Odpowiedzi prosimy wysłać do 22 kwietnia na adres: redakcja@um.krakow.pl, wraz z informacją: „Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych na potrzeby konkursu”.

Miejskie dane w nowym portalu

Urząd Miasta Krakowa uruchomił nowy portal. Wchodząc na stronę: otwartedane.um.krakow.pl wszyscy zainteresowani mogą znaleźć informacje miejskie dotyczące rozwoju Krakowa, które mogą być swobodnie i bezpłatnie wykorzystywane.

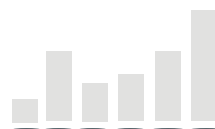
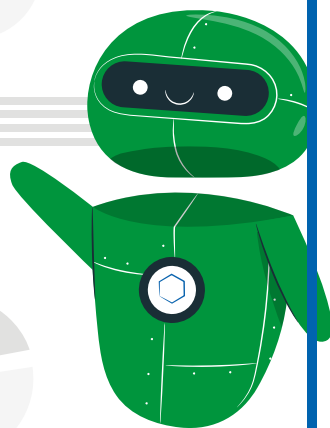
Pierwszy udostępniony pakiet to 27 zbiorów zawierających 41 tabel danych, m.in. z zakresu funkcjonowania krakowskich instytucji

kultury, sportu, oświaty i wychowania. Poza ujęciem tabelarycznym dane prezentowane są też w formie wizualnej (mapy, wykresy). Zasoby będą na bieżąco uzupełniane, a elementy technologiczne portalu – w miarę potrzeb – rozwijane. Obsługę merytoryczną portalu zapewnia Wydział Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji, natomiast techniczną Centrum Obsługi Informatycznej Urzędu Miasta Krakowa. (red.)

Otwarte

Dane

20 lat w Unii Europejskiej

Centrum Kultury Podgórze zorganizowało konkurs „Okna otwarte na Europę - widoki z Krakowa”. Powyżej praca Leny Tomal ze Szkoły Podstawowej nr 58, która zajęła I miejsce w kategorii klas I-III / fot. archiwum CKP

Tadeusz Mordarski

Spacerując po Krakowie, żyjąc w tym mieście i korzystając z jego oferty, trudno nie natknąć się na miejsca, które powstały dzięki środkom unijnym. Nic dziwnego, bo w stolicy Małopolski zrealizowaliśmy ponad 420 projektów za łączną kwotę przekraczającą 5 mld zł! Właśnie mija 20 lat od wejścia Polski do Unii Europejskiej.

Nasz kraj stał się członkiem UE 1 maja 2004 r. – Stanęły wtedy przed nami nowe możliwości i wyzwania, a wraz z nimi obietnica rozwoju i wolności. Szans pojawiło się mnóstwo: otwarcie granic, wspólny rynek, zniesienie barier handlowych, swobodny przepływ pracowników i usług oraz fundusze unijne – wylicza prezydent Krakowa Jacek Majchrowski. – Byłam wtedy na dyżurze w redakcji – wspomina Danuta Górszczyk, emerytowana

dziennikarka „Gazety Krakowskiej”. – Pamiętam, jakie były fascynacje, jak wszyscy się emocjonowali, jak sphywały informacje, jak człowiek tym żył, jak to widział... Wszystkim się udzielał nastrój takiego święta, autentycznej radości. Wiadomo, w Europie byliśmy cały czas, ale to przyjęcie do Wspólnoty jednak pokazało nam, że możemy. I Kraków się zmienił diametralnie. Przecież bardzo dużo rzeczy powstało przez te 20 lat: potężna budowa kampusu uniwer-

syteckiego, remonty wielu szpitali, budowa mostów, powstanie nowych parków, rozwinęła się komunikacja... To wszystko rosło i rośnie na naszych oczach. I to także dzięki pieniądzom europejskim – dodaje.

Kraków liderem zmian

W ciągu dwóch dekad Kraków skorzystał z przeszło 5,1 mld zł dofinansowania, a łączny koszt 420 projektów wyniósł 9,7 mld zł. Dla porównania, cały budżet

W ciągu dwóch dekad Kraków skorzystał z przeszło 5,1 mld zł dofinansowania, a łączny koszt 420 projektów wyniósł 9,7 mld zł. Dla porównania, cały budżet Krakowa w 2018 r. wynosił... 5,2 mld zł. – Aż połowa środków otrzymanych z Unii Europejskiej wsparła zakup nowoczesnych autobusów i tramwajów oraz inwestycje w infrastrukturę transportu miejskiego.

Fot. Bogusław Świerzowski, UMK

Krakowa w 2018 r. wynosił... 5,2 mld zł. – Aż połowa środków otrzymanych z Unii Europejskiej wsparła zakup nowoczesnych autobusów i tramwajów oraz inwestycje w infrastrukturę transportu miejskiego. Powstała również nowoczesna i ekologiczna spalarnia odpadów i centrum kongresowe, a przez kilka ostatnich lat doskonaliliśmy umiejętności w szkolnictwie zawodowym, odpowiadając na potrzeby rynku pracy i dając młodym ludziom większe szanse na zatrudnienie – wylicza Anna Sochacka, dyrektor Wydziału Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji UMK. – Kraków naprawdę wykorzystał szansę – ocenia Andrzej Szarata, rektor Politechniki Krakowskiej. – Pomimo że postrzegany jest jako bardzo konserwatywne, zachowawcze miasto, Kraków zawsze był w forpoczcie zmian. To my pierwsi mówiliśmy o absolutnym priorytecie dla transportu zbiorowego, dla tramwajów. To my pierwsi wprowadziliśmy buspasy. To w Krakowie po raz pierwszy pojawiła się linia autobusowa obsługiwana

wyłącznie przez autobusy elektryczne. Mnie się to bardzo podoba, bo otwartość na zmiany jest podstawą rozwoju miasta, a Kraków się naprawdę dobrze rozwija – podkreśla.

Nowoczesny transport

Zdaniem prof. Szaraty najważniejsze inwestycje to te tramwajowe. – Dokonałiśmy ogromnego przeskoku w taborze. Kiedyś jeździliśmy starymi tramwajami. Dziś mamy niskopodłogowe, supernowoczesne i... czekamy na kolejne. Udało się też rozbudować linie tramwajowe: najpierw na Golikówkę, później na Ruczaj, a ostatnio na Górkę Narodową. Na początku pojawiało się sporo głosów krytyki, ale gdy jechałem tą linią, tramwaj był pełny. To pokazuje, że ludzie potrzebują sprawnego środka transportu – mówi rektor PK. Jak wylicza Marek Gancarczyk z krakowskiego MPK, niemal połowa wszystkich posiadanych przez przewoźnika tramwajów i autobusów to te zakupione za środki unijne. – Nowe pojazdy są wyposażone w udogodnienia dla osób z ograniczoną mobilnością. W środku jest wydzielona przestrzeń dla osób na wózkach i opiekunów podróżujących z dziećmi w wózkach. Z myślą o osobach z niepełnosprawnością wzroku wszystkie poręcze w tramwajach są specjalnie podświetlone. Tramwaje są też wyposażone w głosowy system zapowiedzi przystanków – opisuje Gancarczyk. Zakup nowych pojazdów w ramach unijnych projektów to także korzyści dla środowiska: zmniejszenie ▶

Praca Anastazji Markowskiej ze Szkoły Podstawowej nr 89, która zajęła I miejsce w kategorii klas IV - VI / fot. archiwum CKP

► zanieczyszczeń, ograniczenie emisji hałasu i oszczędność energii.

Co jeszcze dała nam Unia?

Transport publiczny to tylko jedna z dziedzin, w której realizowaliśmy przedsięwzięcia z udziałem środków unijnych. Te płynęły do nas szerokim strumieniem, najpierw likwidując zapóźnienia cywilizacyjne, później – dzięki wielkim inwestycjom w infrastrukturę, kulturę czy sport – tworząc z Krakowa miasto metropolitalne, a na końcu zdecydowanie polepszając komfort życia mieszkańców. Znacząco polepszyła się także jakość powietrza, co było zasługą wielu działań związanych z ochroną środowiska.

– W Krakowie naprawdę dużo się dzieje. Jest dokąd iść do kina, do teatru. Zmienili

się muzea. Kraków stał się miastem kultury – mówi redaktor Danuta Górszczyk. – To wszystko nie jest szare i bure, ale nabiera kolorów, zaczyna żyć – przyznaje Bartosz Szydłowski, dyrektor Teatru „Łaźnia Nowa”. – Gdyby nie środki europejskie, tobyśmy tej łaźni nie zrobili. To jest sukces miasta. Dzięki temu bardzo wiele osób uwierzyło, że można robić fajne rzeczy – dodaje. – Mnie najbardziej cieszą imprezy sportowe na najwyższym poziomie. W naszym mieście możemy oglądać światowe gwiazdy siatkówki czy piłki ręcznej. I wiem, że jest to możliwe dzięki temu, że mamy tutaj obiekty, w których najlepsi sportowcy mogą występować – dodaje Jan Zaucha, mieszkaniec Grzegórzek. – Wejście do Unii umożliwiło ludziom normalne

Pięć najdroższych, strategicznych projektów zrealizowanych w Krakowie ze środków UE:

1. Centrum Kongresowe ICE, koszt całkowity: 346,9 mln zł, dofinansowanie: 82,9 mln zł;
2. Budowa linii tramwajowej KST etap III (os. Krowdrza Górka – Górka Narodowa) wraz z budową dwupoziomowego skrzyżowania w ciągu ul. Opolskiej, koszt całkowity: 595,2 mln zł, dofinansowanie: 184,2 mln zł;
3. Program gospodarki odpadami komunalnymi w Krakowie (Ekospalarnia), koszt całkowity: 824,1 mln zł, dofinansowanie: 371,7 mln zł;
4. Zakup niskopodłogowego taboru tramwajowego w celu usprawnienia i poprawy jakości miejskiej komunikacji zbiorowej w Krakowie, koszt całkowity: 447,2 mln zł, dofinansowanie: 124,7 mln zł;
5. Centra Kompetencji Zawodowych (6 różnych branż, 12 projektów), koszt całkowity: 57,3 mln zł, dofinansowanie: 51,5 mln zł.

funkcjonowanie na uczelniach zagranicznych. Otwarcie na świat, na Europę. Oni nie widzą różnicy, nie czują się gorsi. I to jest istotne – uważa Stanisław Pietras, dyrektor V Liceum Ogólnokształcącego w Krakowie. – Dla mnie najważniejsze jest to, że nie muszę podróżować z paszportem. Pamiętam, gdy wyjeżdżałam z rodzicami na wakacje, to stanie w kolejkach na granicach było dla mnie bardzo stresujące – wspomina Jagoda Polańska, pracownica jednej z krakowskich korporacji.

Dokąd po dotacje?

W Krakowie działa kilka instytucji, które rozdzielają środki unijne dla podmiotów z województwa małopolskiego oraz zajmują się organizacją szkoleń dla potencjalnych beneficjentów programów unijnych. Udzielają także informacji w zakresie ubiegania się o te środki.

1. Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego to jednostka odpowiedzialna za zarządzanie i wdrażanie Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego. Przyjmuje wnioski przygotowane przez jednostki samorządu terytorialnego, szkoły, uczelnie, instytucje i przedsiębiorców.
2. Wojewódzki Urząd Pracy organizuje działania finansowane ze środków UE zarówno dla osób indywidualnych, jak i firm oraz instytucji.
3. Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego współpracuje przy wdrażaniu programów kierowanych do przedsiębiorstw w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Oferuje usługi konsultacyjne dla przedsiębiorców w zakresie pozyskiwania środków z UE na poszczególne działania.
4. Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości zajmuje się obsługą podmiotów, które mogą być beneficjentami II Osi Priorytetowej programu MRPO. Beneficjentami mogą być: mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, instytucje otoczenia biznesu, organizacje pozarządowe, jednostki naukowe i szkoły wyższe.

Plany na przyszłość

Środki unijne przeznaczone są nie tylko na inwestycje. Miasto realizuje również liczne projekty o charakterze społecznym. Wśród nich są choćby te mające na celu aktywizację osób pozostających bez pracy oraz programy skierowane do seniorów czy rodzin. I one na pewno będą realizowane i rozwijane. – Najbliższe lata to także kontynuacja działań na rzecz miejskiej mobilności. Kraków zaplanował inwestycje w infrastrukturę tramwajową i zakup taboru z dofinansowaniem programu FENIKS na niemal 400 mln zł. Ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski, oprócz budowy ścieżek rowerowych i węzłów przesiadkowych, zrealizujemy działania z zakresu poprawy efektywności energetycznej, OZE, kształcenia zawodowego czy usług społecznych – zapowiada dyrektor Anna Sochacka.

Wolontariusze w radiu Jazzkultura / Fot. Klaudia Krupa

Krakowska kultura – europejskie możliwości

Weronika Ciągata

Dofinansowane festiwale miejskie, modernizowane obiekty, wsparcie dla budowy nowych muzeów i placówek... Okrągłe rocznice to znakomity czas podsumowań, w tym oceny wpływu środków unijnych na rozwój sektora kultury.

Obecność w Unii to nie tylko duże projekty inwestycyjne. Są w naszym mieście instytucje, które czerpią z całego wachlarza europejskich możliwości: dzięki programom grantowym z dziedziny mobilności, partnerstw strategicznych i rozwoju kompetencji miękkich podejmują innowacyjne inicjatywy, wnosząc swoją działalność na zupełnie nowy poziom.

Projekt „Spektrum”

Warto tu przypomnieć pionierski projekt „Spektrum” zrealizowany przez Muzeum Narodowe w ramach programu Erasmus+. Choć większości z nas kojarzy się on głównie z wyjazdami studenckimi, umożliwia też instytucjom z całej Europy tworzenie sieci współpracy, organizację wizyt studyjnych i wymianę dobrych praktyk. I tak Muzeum Narodowe, przy wsparciu ośrodków badawczych z kilku europejskich miast, wypracowało strategię działań na rzecz widzów w spektrum autyzmu. Przygotowano m.in. szereg materiałów edukacyjnych, alternatywne oprowadzania po wystawach oraz praktyczne rozwiązania dla osób o szczególnych potrzebach, takie jak ciche godziny, koszyki sensoryczne wspomagające skupienie i miejsca wyciszenia. Muzeum stało się bardziej otwarte, a oferta wystawiennicza – dostępna.

Europejski Korpus Solidarności

Wartość europejskich projektów docenić mogą też odbiorcy Centrum Kultury „Dworek Białoprądnicki”. Instytucja ta od niemal dekady bierze udział w unijnym programie młodzieżowego wolontariatu, dziś pod nazwą Europejski Korpus Solidarności. Co roku przyjmuje w swoje szeregi wolontariuszy z różnych krajów, którzy – zgodnie z ideą integracji poprzez sztukę – współtworzą wydarzenia kulturalne dla krakowian i migrantów, wnosząc do oferty Dworku aspekt międzynarodowy i młodzieżową perspektywę. Dotychczas wolontariusze zorganizowali m.in. festiwale street artu i sztuki współczesnej, liczne koncerty, wystawy prac zagranicznych artystów mieszkających w Krakowie, spotkania z tańcami z różnych części świata oraz dziesiątki warsztatów artystycznych i konwersacji językowych. Projekt realizowany jest również w lokalnych klubach kultury, dzięki czemu z bezpłatnych zajęć i wydarzeń korzystają mieszkańcy Mydlnik, Toń, Przegorzał i Woli Justowskiej. Wśród najnowszych inicjatyw oferowanych przez

wolontariuszy w Dworku warto wymienić choćby cykliczne międzynarodowe wieczory planszówek, amatorski chór Singing Meetings i wielojęzyczne audycje w radiu internetowym Jazzkultura.

Macharzy w Krakowie

Bez wsparcia wolontariuszy z programu Europejskiego Korpusu Solidarności trudno wyobrazić sobie także Festiwal Kultury Żydowskiej. Wolontariusze zwani „macharami” (z języka jidysz – „ważni goście”) przyjeżdżają do Krakowa na kilka tygodni: pomagają w organizacji festiwalu, uczą współpracy, poznają żydowską kulturę i tworzą zaangażowaną, wielokulturową społeczność, która czuwa nad przebiegiem festiwalowych wydarzeń. Niektórzy zostają tu na cały rok, przygotowując program edukacyjny i artystyczny w festiwalowym „domu kultury”, czyli Cheder Cafe na krakowskim Kazimierzu.

Projekty europejskie są dla krakowskiej kultury wielką szansą, nie tylko w zakresie rozwoju infrastruktury. Budowa sieci kontaktów, zachęta do innowacyjnych działań, inspiracja płynąca z wielokulturowości – to równie pozytywnie wpływa na dynamikę instytucji w nowoczesnym i otwartym na różnorodność mieście.

Dworek Białoprądnicki gości wolontariuszy z krajów Unii Europejskiej / fot. Klaudia Krupa

Marcin Kandefer

członek zarządu Krakowskiego Holdingu Komunalnego SA

Stawiamy na **maksymalną otwartość**

– Gdybyśmy nie dostali środków z Unii Europejskiej, to Ekospalarnia powstałaby albo później, albo kosztem innej inwestycji w mieście – mówi Marcin Kandefer, członek zarządu Krakowskiego Holdingu Komunalnego. To właśnie ta miejska spółka wybudowała Zakład Termicznego Przekształcania Odpadów w Krakowie i obecnie nim zarządza. Tadeusz Mordarski pytał o funkcjonowanie zakładu oraz o plany jego rozwoju.

Zakład Termicznego Przekształcania Odpadów w Krakowie, czyli Ekospalarnia, była i nadal pozostaje jedną z najbardziej spektakularnych inwestycji, które powstały dzięki środkom z Unii Europejskiej. Jak ten projekt był realizowany?

Marcin Kandefer: Umowę na dofinansowanie w wysokości 374 mln zł podpisaliśmy w 2008 r. Ta kwota nie dość, że robi wrażenie, to jeszcze stanowiła ówczesnie największe dofinansowanie ze środków UE w Polsce – 56 proc. kosztów całej inwestycji. KHK SA musiał dołożyć resztę. Aby to zrobić, zapłacił 1 mln zł środków własnych oraz zaciągnął pożyczkę w wysokości 293 mln zł w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Bez względu na to, czy dostalibyśmy te pieniądze z UE, czy nie, Ekospalarnia i tak by zapewne powstała, gdyż jest ona bardzo ważna w krakowskim systemie gospodarowania odpadami. Choćby fakt, że krakowianie płacą stosunkowo niewiele – w porównaniu do mieszkańców innych gmin – za wywóz odpadów to zasługa posiadania zakładu przetwarzającego termicznie odpady. Gdybyśmy jednak nie pozyskali środków zewnętrznych, to ta inwestycja powstałaby albo później, albo kosztem innej inwestycji w mieście.

Budowa Ekospalarni budziła spore kontrowersje wśród mieszkańców. A jak jest dziś?

MK: Stawiamy na maksymalną otwartość. Nie tylko nie boimy się przyjmować u nas ludzi, ale wręcz sami do nich wychodzimy, by pokazać, jak funkcjonujemy. A funkcjonujemy według norm, które są bardziej rygorystyczne niż normy spalania węgla w elektrociepłowniach. Pokazujemy to na tablicy przed wjazdem do Ekospalarni, a także na bieżąco w internecie. Natomiast o tym, jak nasz zakład funkcjonuje, najlepiej się przekonać na własne oczy.

Co zatem pokazujecie osobom, które was odwiedzają?

MK: Wszystko, bo nic nie mamy do ukrycia. Pokazujemy cały proces przekształcania odpadów komunalnych. Najpierw śmieciarka wjeżdża na wagę, jest sprawdzana, czy nie wwozi materiałów radioaktywnych,

później wjeżdża do hali rozładunkowej i wysypuje odpady do bunkra. Następnie odpady są mieszane, ładowane do lejów zasypowych i systematycznie spalane w kotłach. Nasi goście mogą zobaczyć ten proces, a także to, ile energii cieplnej i elektrycznej z tego spalania produkujemy. Gdy my budowaliśmy zakład, to aby zobaczyć, jak funkcjonują podobne, musieliśmy jeździć do innych krajów: Austrii czy Szwecji. W tej chwili to nasza spalarnia jest miejscem, do którego przyjeżdżają

delegacje z całej Polski. Pewnego razu mieliśmy zaplanowaną wizytę radnych i mieszkańców protestujących przeciwko budowie spalarni w swoim mieście. Kilka dni wcześniej zauważyliśmy, że ktoś zza płotu filmuje nasz zakład. Podeszliśmy, by zaprosić tych ludzi do środka. Okazało się, że są to radni z tego samorządu, którzy przyjechali, by sprawdzić, czy nie będziemy malować trawy na zielono, specjalnie przed ich zaplanowaną wizytą. Zapewniam, nie malujemy.

O co najczęściej pytają goście Ekospalarni?

MK: Przedstawiciele samorządów i przedsiębiorcy pytają o sposoby finansowania czy zagadnienia technologiczne.

Mieszkańcy i dziennikarze pytają o odór, hałas i obciążenie środowiska. Wtedy pokazujemy im zakład, a zaraz potem m.in. nasze pszczoły, które przy nim żyją. To pierwsza pasieka, która powstała na terenie zakładu przemysłowego w Krakowie. Od wielu lat te pszczoły pracują, dają nam miód i są doskonałym wskaźnikiem czystości środowiska. Je również można zobaczyć na naszej stronie internetowej.

Jakie są plany na najbliższą przyszłość?

MK: Cały czas modernizujemy zakład, stale korzystając ze środków zewnętrznych. Uruchomiliśmy np. instalację odzysku ciepła ze spalin – dodatkowo wychładzamy to, co po oczyszczeniu trafia do komina. Teraz przygotowujemy się do budowy trzeciej linii, która ma obsługiwać rosnące ilości odpadów, które produkujemy jako mieszkańcy. Z NFOŚiGW podpisaliśmy umowę na 70 mln zł dotacji i 200 mln zł pożyczki na ten cel. Znow więc sięgniemy po pieniądze unijne.

Fot. Jan Graczyński

Wstęp do AAM!

Joanna Korta

W maju ruszą zapisy do czwartej edycji Akademii Aktywnego Mieszkańca (AAM). Chcesz wziąć sprawy w swoje ręce i zdobyć wiedzę konieczną do stawiania pierwszych kroków w budowaniu Krakowa poprzez narzędzia partycypacji? Weź udział w cyklu 15 spotkań: wykładów, warsztatów i wizyt studyjnych.

Zajęcia przeznaczone są dla osób chcących działać społecznie, które pragną zdobyć potrzebną do tego wiedzę, zarówno teoretyczną, jak i praktyczną. – W ramach projektu stworzyliśmy przestrzeń, w której uczestnicy mogli rozwijać swoje kompetencje w zakresie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, po-

znawania różnych narzędzi partycypacji np. inicjatyw lokalnych oraz skutecznej współpracy z innymi członkami społeczności. Poprzez ten proces chcieliśmy wzmocnić ich poczucie własnej wartości oraz zaangażowania w kształtowanie lepszego otoczenia dla wszystkich mieszkańców Krakowa – mówi prof. Dorota Gierszewski, andragog,

wykładowca akademicki UJ, badaczka zainteresowana problematyką nieformalnej edukacji dorosłych i obywatelskości. Zwraca uwagę, że zdolności obywatelskie jako kompetencje kluczowe będą w przyszłości coraz ważniejsze. – Wysoki ich poziom pozwala na budowanie porozumienia ponad różnymi podziałami, tworzenie atmosfery współpracy, zaufania i otwartości. Jest sprawą oczywistą, że bez wyposażenia mieszkańców w kompetencje społeczne i obywatelskie nie można mówić o rozwoju struktur społeczeństwa obywatelskiego i lokalnej demokracji. Warto więc kształtować je w ramach edukacji nieformalnej – mówi, zapraszając do udziału w AAM.

Pomysłodawcą projektu jest referat ds. partycypacji i dialogu Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia UMK. Jak mówią jego pracownicy, chodzi o to, by uczyć pracy ze społecznością i dla społeczności. Do Akademii mogą zgłaszać się wszyscy – ci już zaangażowani w pracę np. na rzecz osiedla czy dzielnicy, i ci, którzy dopiero poszukują rozwiązań dla realizacji swoich pomysłów. To okazja, by poznać urząd od strony realizowanych przez Miasto tzw. miękkich zadań. Projekt potrwa kilka miesięcy i – podobnie jak przy poprzednich edycjach – zakończy się uzyskaniem certyfikatu przez absolwenta. Wszystkie zajęcia są bezpłatne. Informację o starcie rejestracji będzie można znaleźć na stronie: krakow.pl.

Włącz się do dyskusji o Gminnym Programie Rewitalizacji

Katarzyna Meus

Ostatni rok był czasem wspólnej pracy mieszkańców, lokalnych przedsiębiorców, członków organizacji pozarządowych oraz różnych instytucji z przedstawicielami referatu ds. rewitalizacji w krakowskim urzędzie. Dzięki udanej współpracy powstał projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Krakowa.

Na przełomie kwietnia i maja projekt dokumentu zostanie przekazany do konsultacji społecznych. Ich celem jest zebranie od wszystkich zainteresowanych opinii i uwag odnośnie do przedstawionych propozycji.

Konsultacje będą prowadzone poprzez spotkania, spacer studyjny oraz telefoniczny dyżur eksperta. Uwagi będzie można zgłaszać w formie ustnej, a także w postaci papierowej i elektronicznej.

Terminarz spotkań:

- 7 maja (wt.), godz. 17.00–9.00 – Muzeum Etnograficzne, pl. Wolnica 1;
- 8 maja (śr.), godz. 17.00–19.00 – Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida, os. Górali 5;

• 9 maja (czw.), godz. 17.00–19.00 – siedziba Fundacji Małopolska Izba Samorządowa, al. Daszyńskiego 16.

Wspólne rozmowy i dyskusje oraz wszelkie komentarze są dla nas bardzo ważne! To wy – mieszkanki i mieszkańcy – macie największą wiedzę na temat potrzeb swojego otoczenia, więc zachęcamy do udziału w spotkaniach.

Więcej informacji o konsultacjach społecznych można znaleźć na stronie: rewitalizacja.krakow.pl oraz na Facebooku: Rewitalizacja w Krakowie.

Już wkrótce zaprosimy do udziału w kolejnym procesie konsultacyjnym dotyczącym zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta Krakowa.

 Gminny program rewitalizacji to wieloletni plan działań, na podstawie którego jest prowadzony proces rewitalizacji. Realizacja określonych w nim działań powinna wpłynąć na polepszenie warunków życia, pracy oraz odpoczynku na wskazanym terenie. Program przyczynia się do rozwiązywania problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennych lub środowiskowych na obszarze, na którym stwierdzono większą niż w pozostałych częściach miasta liczbę negatywnych zjawisk. W Krakowie obszary rewitalizacji to: Kazimierz-Stradom, Grzegórzki-Wesoła oraz „stara” Nowa Huta.

Po pomoc do Centrum

Elżbieta Kois-Żurek

Mieszkańcy Krakowa mogą znów korzystać ze wsparcia Centrum Pierwszej Pomocy Psychologicznej, które na zlecenie Gminy prowadzi Stowarzyszenie UNICORN – od 25 lat wspomagające osoby w kryzysie psychicznym oraz ich bliskich poprzez organizację zajęć i indywidualnych konsultacji z psychologami i terapeutami.

Centrum Pierwszej Pomocy Psychologicznej przy ul. Czyżówka 16 / fot. Bogusław Świerżowski, UMK

Konsultacje odbywają się w Nowej Hucie (Miejsce Otwarte, os. Górali 24), Śródmieściu (ul. Szlak 65) oraz Podgórzu (HUBPOINT, ul. Czyżówka 16, okoli-

ce ronda Matecznego) przez pięć godzin dziennie pięć dni w tygodniu, oraz w Krowdrzy (ul. Zielony Dół 4) – dwa razy w tygodniu przez dwie godziny dziennie.

Z konsultacji psychologicznych mogą skorzystać osoby doświadczające przemocy w rodzinie, uwikłane w konflikty, uzależnione, a także dzieci i młodzież doświadczające m.in. braku akceptacji oraz problemów w relacjach rodzinnych i rówieśniczych. Mogą one liczyć na wsparcie i poradnictwo w szczególności w przypadku kryzysu spowodowanego np.: różnorodnymi konfliktami, trudnościami osobistymi, przewlekłym stresem, problemami z poczuciem własnej wartości i niską samoocena; jak również wynikającego z uzależnień, np. od mediów cyfrowych, alkoholu, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych. W Centrum zapewniane są także pomoc dla osób dotkniętych przemocą oraz wsparcie w nabywaniu i doskonaleniu nowych umiejętności, np. asertywności, komunikacji w rodzinie/zespolu itp.

Projekt potrwa do 30 kwietnia 2026 r. i jest kontynuacją działań rozpoczętych w 2020 r. – do czerwca 2022 r. ich celem było przeciwdziałanie skutkom pandemii covidu-19, a następnie w okresie od lipca 2022 r. do czerwca 2023 r. zapewnienie wsparcia i pomocy dla uchodźców z Ukrainy oraz dla wszystkich mieszkańców Krakowa, którzy potrzebowali pomocy psychologicznej w kryzysie związanym z wojną.

Aby umówić się na pierwszą konsultację, konieczne jest uzupełnienie formularza zapisów dostępnego na stronie: cPPP.org.pl. Zapisy na kolejne konsultacje odbywają się telefonicznie pod numerem: 572 882 200 od poniedziałku do piątku, w godz. 12.00–16.00. W razie uzasadnionej potrzeby konsultacje mogą odbywać się także w trybie zdalnym.

 Kraków

**NADAJ BARW SWOJEMU MIASTU.
PŁAĆ PODATKI W KRAKOWIE**

Jadalny Kraków – ruszamy z drugą edycją!

Katarzyna Przyjemska-Grzesik

Zgodnie z planami i obietnicami projekt „Jadalny Kraków” powraca. Temat suwerenności żywnościowej jest niezwykle szeroki i złożony, dlatego wymaga przemyślanego i sukcesywnego wdrażania.

„Jadalny Kraków” to nie tylko jadalny krajobraz i rolnictwo miejskie, ale również lokalność produkcji, z którą wiąże się mniejszy ślad węglowy, lokalne targowiska i krótkie łańcuchy dostaw możliwe np. dzięki kooperatywom żywnościowym. To świadomość związana z szacunkiem do żywności, którą obecnie marnujemy w ogromnych ilościach. To odpowiedzialna i zrównoważona dieta i wiele, wiele więcej. Wszystkie te tematy pojawiają się w bieżącej edycji projektu.

Przy wspólnym stole

Tematem wiodącym, wokół którego toczyć się będą tegoroczne wydarzenia, jest „Wspólny stół i relacje”. Oba zagadnienia w naturalny sposób się przenikają. Przy wspólnym stole spotykamy się, by dzielić się jedzeniem. Jedzeniem, z którym łączą nas relacje – wspomnienia smaków z dzieciństwa, zapachy ulubionych potraw, ale często również skomplikowane emocje, które to jedzenie w nas wywołuje. Tu spotykamy się też przede wszystkim z ludźmi, co bywa i piękne, i trudne. Stół może się zatem okazać miejscem pojednania, ale i wielkiej wojny. O tych właśnie relacjach porozmawiamy w trakcie spotkania eksperckiego otwierającego cykl, które odbędzie się w sobotę, 20 kwietnia w Pałacu Potockich. Podczas kolejnych będziemy dyskutować o innych ważnych kwestiach, takich jak m.in. warzywa w diecie dzieci czy niemarnowanie żywności.

Praktyka w ogrodzie

Poza ciekawymi rozmowami w projekcie nie zabraknie części praktycznej. Powróci dobrze już znana krakowianom „Szkoła Miejskich Ogrodników”, w ramach której od marca do maja w trakcie pięciu spotkań warsztatowych dowiemy się, jak przetrwać na przednówku, czy da się ugryźć las, jak znaleźć odporność w ogrodzie oraz... jakie rośliny możemy spotkać w kosmosie. Cykl zamkną warsztaty sadzenia roślin jadalnych łączących kulinaria z kulturą, a dokładnie kulturą i tradycją Gruzji.

Jadalny Kraków FEST!

Nie mniej ciekawie zapowiada się 18 maja Jadalny Kraków FEST – w tym roku na Wesolej. To tam wspólnie z naszymi licznymi

18 maja zapraszamy na Wesolej! / fot. archiwum ZZM

Szkoła Miejskich Ogrodników powróciła / fot. archiwum ZZM

partnerami przygotujemy moc atrakcji. Przy wspólnym stole proponujemy m.in. warsztaty pełne zieleni, smaków i kolorów, a dla dzieci – jedyny w swoim rodzaju „ogrodniczy plac zabaw”! Takiej atrakcji jeszcze nie było, ale ze sprawdzonych źródeł wiemy, że taczki i konewki to najlepsi przyjaciele małych ogrodników.

Gwarantujemy, że nie tylko miło spędzicie czas i poznacie ciekawych ludzi, ale także zdobędziecie nowe umiejętności, a kto wie, może nawet nowe hobby?

Ogród z klasą – nabór trwa!

Ten rok jest również wyjątkowy za sprawą programu „Ogród z klasą”, do którego można się zgłaszać do końca maja. Zapraszamy do udziału publiczne szkoły podstawowe oraz przedszkola. Dotychczas w programie udział wzięło 31 placówek, których podopieczni zyskali dzięki programowi wspaniałe „zielone klasy”, będące przestrzeniami nauki, eksploracji i budowania relacji z naturą. To w nich dzieci i młodzież poznają tajemnicze procesy wzrostu roślin, tam nabywają pierwszych ogrodniczych umiejętności i w końcu uczą się szacunku do żywności oraz pracy związanej z jej powstaniem. Dzięki dotychczasowym dwóm edycjom śmiało możemy powiedzieć, że projekt stanowi krok milowy w procesie zmiany na „bardziej zielone” – wśród dzieci, nauczycieli i rodziców. Wspaniałej, pełnej radości i satysfakcji przygody, która nie kończy się wraz ze zdobyciem przez szkołę najwyższego certyfikatu.

Jak widać, „Jadalny Kraków” nabiera rozpędu! Śledźcie nasze profile społecznościowe, a jeśli nie chcecie, by coś wam umknęło, zapiszcie się na ZZM-owy newsletter. Dzięki niemu będziecie zawsze na bieżąco!

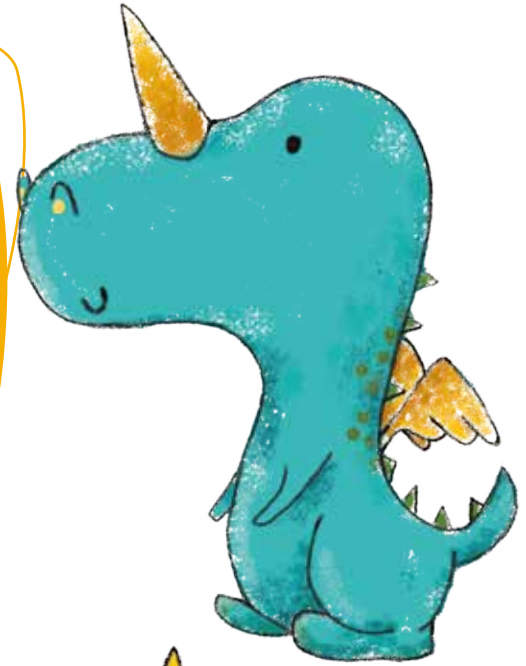

KRAKÓW.PL

mini

CZEŚĆ! HI! BUENOS DIAS! BONJOUR! CIAO! AHOJ!

Wiosna rozgościła się na dobre w Krakowie i dzięki temu mogę codziennie latać nad miastem. Jak wicie, uwielbiam obserwować krakowian, którzy spacerują parkowymi alejkami czy urokliwymi uliczkami. Sporo też już jest rowerzystów mknących specjalnie dla nich przygotowanymi ścieżkami. Ciekawi mnie, ile osób zwraca uwagę na mijane kamienice, zastanawiając się, jaka jest ich historia. Kraków to miasto zabytków, więc warto zwrócić uwagę nie tylko na Wawel czy kościół Mariacki, lecz również na obiekty użyteczności publicznej. Zauważyłem ostatnio niesamowity budynek – gmach dawnej Pocztovej Kasy Oszczędnościowej przy ul. Wielopole. Jest on ciekawie zbudowany na trójkątnej działce, a gdy wgłębiłem się w jego historię, odkryłem, że wcześniej znajdowały się tam obiekty cyrkowe a następnie znalazło tam miejsce pierwsze kino o nazwie „Cyrk Edison”. W końcu postanowiono zbudować tam budynek Pocztovej Kasy Oszczędnościowej, który zaprojektował Adolf Szyszko-Bohusz, polski architekt. Spacerując po Krakowie, można zobaczyć jego inne dzieła np. Dom Towarzystwa Ubezpieczeń „Feniks” na Rynku Głównym czy Dom Pracowników Pocztovej Kasy Oszczędnościowej przy ul. Zyblikiewicza. Zachęcam was do spacerowania śladami nieoczywistych zabytków Krakowa, które kryją bardzo ciekawe historie.

REBUS

Rozwiążcie rebus.

~~K~~ ~~TA~~

~~ŃCZYK~~

~~LEWIZOR~~

~~Ø~~

HASŁO: _____

JUŻ WIEM!

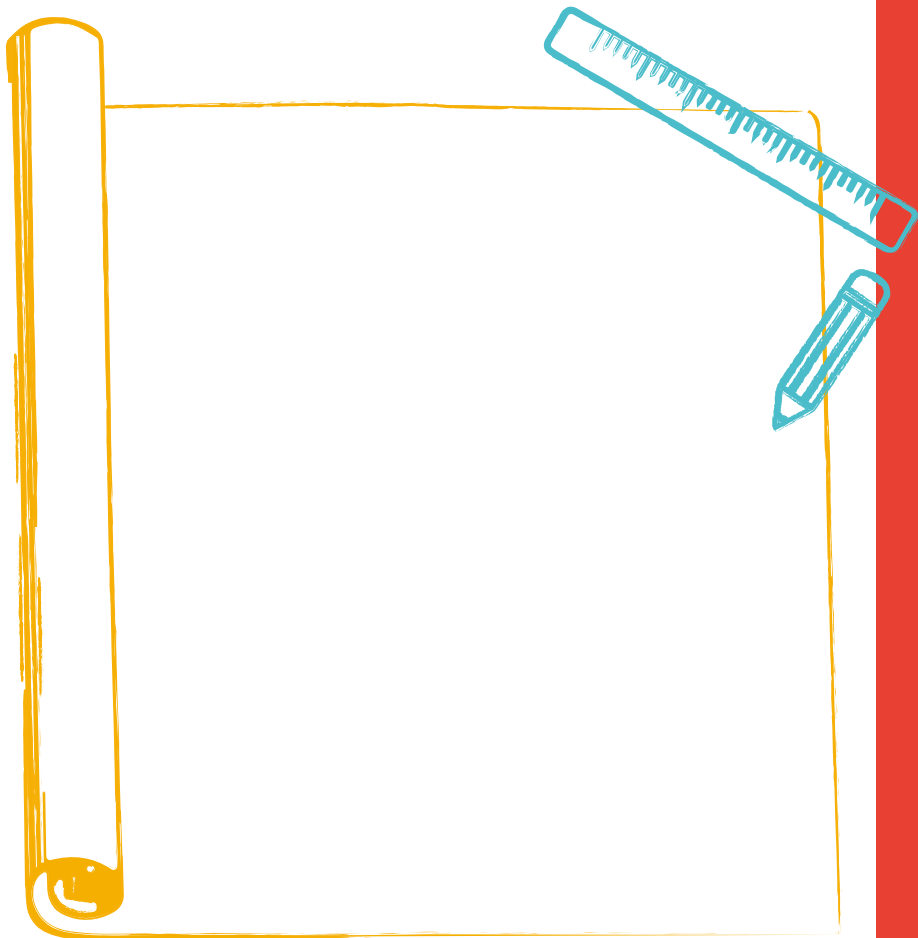
Ostatnio rozmawialiśmy ze smoczą cicią na temat zabudowy naszego miasta, która jest niezwykle ciekawa. Pełno tu jest architektonicznych pereł, interesujące są też materiały, które zastosowano do ich budowy. Na przykład wapień jurajski wykorzystano do budowy Collegium Maius. Co ciekawe, na fasadzie budynku można dostrzec np. skamieniałości amonitów czy jeżowców. Z kolei maszkarony, które znajdują się na Sukiennicach, wykonano z wapienia pińczowskiego, który jest naturalnym kamieniem powstałym około 15 mln lat temu!

Nie wiem, czy wicie, że dawno temu (w okresie późnej jury) na terenie, na którym obecnie leży Kraków, znajdowało się ciepłe morze, a na jego dnie powstawały wapień i skały, które posłużyły później do budowy niektórych krakowskich zabytków!

Opracowanie: Anna Machacz
Projekt graficzny i ilustracje: Elżbieta Dias Wituła

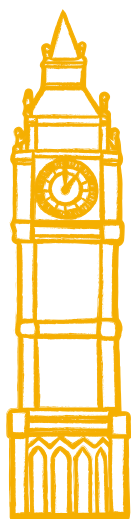
PRACOWNIA ARCHITEKTONICZNA

Zaprojektujcie nowoczesny budynek szkoły waszych marzeń. Bardzo jestem ciekaw, jak będzie ona wyglądała. Może jak statek kosmiczny?

PODRÓŻNICY

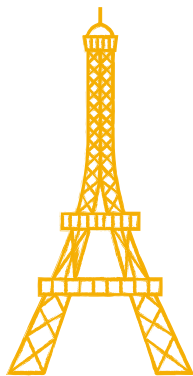
Połącz liniami nazwę miasta z zabytkiem.

PARYŻ

RZYM

LONDYŃ

KRAKÓW

ZACZYTANY KRAKÓW

Macie ochotę na zagadkę kryminalną z przyrodą w tle? Jeżeli tak, to polecam książkę Agnieszki Stelmazyk „Zagadka purpurowej orchidei”. W różnych miejscach w Polsce i za granicą zaczynają ginąć ludzie. Z początku nic nie wskazuje na to, że coś może te sprawy łączyć ze sobą. Nikt, nawet policja, nie wiąże ze sobą tajemniczych zniknięć Alicji Szafrańskiej – zajmującej się sprawami klimatu, Wiktora Orlińskiego – cenionego ogrodnika, oraz Paula Flynnna i Melissy Holman – botaników z Królewskiego Ogrodu Botanicznego w Edynburgu. W sprawę angażują się członkowie Klubu Przyrodnika. Zagadka przykuwa ich uwagę, gdyż jednym z zaginionych jest ich sąsiad pan Wiktor. Młodzi ludzie, widząc opieszałość służb mundurowych, postanawiają na własną rękę podjąć się śledztwa w tej sprawie. Czy młodym przyrodnikom uda się rozwiązać tę zawiłą zagadkę? Przekonajcie się sami.

Agnieszka Stelmazyk, „Zagadka purpurowej orchidei”, Wydawnictwo Wilga, Warszawa 2022

Biblioteka
Kraków

Warto zajrzeć do Krakowskiego Salonu Ekonomicznego NBP / zdjęcia: materiały KSE NBP

Miejsce, które przenosi do świata pieniądza

Tomasz Kobylański

Wielu z nas często mija zabytkowy i dostojny gmach Narodowego Banku Polskiego przy ul. Basztowej 20, ale tylko nieliczni mieli okazję, by go odwiedzić. Warto to zrobić, zwłaszcza że od jesieni 2020 r. mieści się tu nie lada atrakcja. To Krakowski Salon Ekonomiczny NBP.

Krakowski Salon Ekonomiczny NBP polubili już mieszkańcy Krakowa, w tym zwłaszcza uczniowie. Chętnie odwiedzają go, aby poznać historię pieniądza. Po wystawie oprowadzają edukatorzy Narodowego Banku Polskiego. Można tu zobaczyć historyczne przedmioty związane z polskim złotym, a nawet... podnieść ważącą kilkanaście kilogramów, prawdziwą (i bardzo cenną!) sztabkę złota. Wstęp do instytucji jest darmowy, podobnie zresztą

jak zwiedzanie i oprowadzanie. Między innymi dlatego Salon staje się coraz większą atrakcją nie tylko wśród mieszkańców, ale też wśród turystów.

Dlaczego warto właśnie teraz?

Rok 2024 w całej Polsce obchodzimy jako Rok Edukacji Ekonomicznej. Właśnie przy ul. Basztowej 20 można nie tylko poznać dzieje polskiej waluty, ale też dowiedzieć się więcej o zasadach funkcjonowania banku centralnego oraz historii pieniądza i gospodarki od początków istnienia państwa polskiego. Pomagają w tym liczne multimedia. Warto poświęcić im nieco uwagi, zwłaszcza że lada dzień (28 kwietnia) będziemy obchodzić setną rocznicę rozpoczęcia działalności Banku Polskiego SA i wymiany zdevaluowanych marek polskich na złote, co nastąpiło w wyniku reformy pieniężnej przeprowadzonej przez ministra finansów Władysława Grabskiego.

Swoje miejsce ma też Kraków

W Salonie znajduje się też wyjątkowe pomieszczenie. To Gabinet Numizmatyczny, w którym można podziwiać najpiękniejsze monety okolicznościowe i banknoty wyemitowane przez NBP w ostatnich trzydziestu latach. Upamiętniają one ważne wydarzenia, postacie oraz rocznice historyczne. Swoją specjalną salą ma nasze miasto – została ona nazwana Salą Krakowską. Przedstawiono w niej rody bankierów królewskiego grodu oraz historię krakowskiego oddziału NBP. Można tam poznać ciekawe historie rodzin, które przez pokolenia tworzyły świat polskiej finansjery, oraz zobaczyć interesujące fotografie obrazujące powstawanie i działalność lokalnego oddziału NBP. To wszystko w pięknej, historycznej przestrzeni i z wyjątkowym widokiem na Bramę Floriańską i Barbakan.

W Krakowskim Salonie Ekonomicznym są organizowane również otwarte spotkania, lekcje i wykłady. Już 24 kwietnia odbędzie się w nim Akademia Numizmatyczna z wieloma ciekawymi wystąpieniami. Szczegóły są publikowane na stronie: nbp.pl/kse.

Czas wybrać szkołę!

Katarzyna Kutek-Sładek

Kraków oferuje kształcenie dostosowane do potrzeb rynku, a oferta szkół odpowiada na zapotrzebowanie branż. Już niebawem rozpoczyna się proces rekrutacji do szkół ponadpodstawowych, a Kraków od lat stara się towarzyszyć w przygotowaniu uczniów do podjęcia właściwych decyzji edukacyjno-zawodowych.

W Krakowie organizowanych jest wiele wydarzeń, podczas których uczniowie mogą poznać ofertę szkół ponadpodstawowych, w tym szkół branżowych i technicznych, a także skorzystać z doradztwa zawodowego, świadczonego przez Krakowski Ośrodek Kariery oraz Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną nr 2 w Krakowie.

Szkoły z zawodem

Mamy już za sobą kilka wydarzeń promujących szkolnictwo techniczne i branżowe. W styczniu odbyły się już tradycyjnie Targi Szkół Zawodowych w „Meliorku”, czyli w Zespole Szkół Inżynierii Środowiska i Melioracji (ul. Ułanów 6). Targi zgromadziły ponad 650 uczestników, którzy zapoznali się z ofertą 25 krakowskich zespołów szkół prowadzących kształcenie zawodowe. Młodzież mogła też skorzystać z pomocy doradców zawodowych z krakowskich poradni.

Kolejnym wydarzeniem była XVI Prezentacja Nowohuckich Szkół Ponadpodstawowych, która przyciągnęła ok. 1300 uczniów z 48 szkół podstawowych. 37 wystawców w interaktywny i atrakcyjny sposób prezentowało licea, szkoły techniczne i branżowe

zlokalizowane głównie w Nowej Hucie i okolicach. Organizatorem wydarzenia był Zespół Szkół Ekonomicznych nr 2 w Krakowie.

Od 10 lat w naszym mieście odbywa się Krakowski Tydzień Zawodowców, podczas którego uczniowie klas siódmych i ósmych mogą odwiedzić szkoły techniczne i branżowe i zapoznać się z ich ofertą. Marcową impreza oferowała atrakcyjne wydarzenia przybliżające młodzieży nowoczesne kształcenie w kontekście zmieniającego się dynamicznie rynku pracy. Inicjatywom tym towarzyszyły tzw. „Otwarte Soboty” we wszystkich samorządowych szkołach prowadzących kształcenie zawodowe. I tutaj młodzież mogła liczyć na wsparcie i pomoc doradców zawodowych.

Również w marcu w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 12 odbył się Dzień Orientacji Zawodowej, w którym wzięło udział 1100 uczniów szkół podstawowych.

Nie tylko dla uczniów

Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Krakowski Ośrodek Kariery” wspomaga także rodziców uczniów stojących przed wyborem szkoły. Dla nich – a także dla

Rekrutacja do szkół ze sprawdzianami uzdolnień kierunkowych, sportowych, językowych, wojskowych

13 – 27 maja

Złożenie wniosków do szkół

21 czerwca – 4 lipca

sprawdziany uzdolnień kierunkowych, sportowych czy językowych

do 2 lipca

ogłoszenie listy kandydatów, którzy uzyskali pozytywny wynik sprawdzianu lub próby sprawnościowej

ich dzieci – zorganizowano cztery konferencje „Wybieram szkołę i zawód”, podczas których można było porozmawiać o kwestiach związanych ze zmianą szkoły, predyspozycjach zawodowych czy formach pomocy dla uczniów.

Jeszcze przed nami

Ale to jeszcze nie wszystko! Przed nami: Dni otwarte szkół branżowych i technicznych, webinary rekrutacyjne SPPP KOK, na których prowadzący pokażą, jak wypełniać elektroniczne wnioski do szkół ponadpodstawowych, a także Festiwal Zawodów – będący zwieńczeniem działań prowadzonych w zakresie doradztwa zawodowego w całym województwie małopolskim (24–25 kwietnia).

Warto też skorzystać z pomocy doradców zawodowych podczas indywidualnych spotkań, na które zaprasza Krakowski Ośrodek Kariery. Po szczegóły zapraszamy na stronę: poradniakrakow.com.pl.

Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych 2024/2025

13 maja – 4 lipca*

Złożenie wniosku o przyjęcie do szkoły (wniosek elektroniczny)

21 czerwca – 4 lipca

Uzupełnianie wniosku w systemie: oceny ze świadectwa i wyniki egzaminu ósmoklasisty (lub nowe wnioski, zmiany)

11 lipca, do godz. 12.00

Ogłoszenie listy kandydatów zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych

11–15 lipca

Potwierdzenie woli podjęcia nauki w danej szkole (dostarczenie oryginału świadectwa, zaświadczenia o wynikach egzaminu ósmoklasisty, zaświadczenia lekarskiego)

16 lipca

Ogłoszenie listy przyjętych i nieprzyjętych do danej szkoły

*13 maja – 11 lipca: dotyczy szkół branżowych i techników: wydanie przez szkołę skierowania na badania lekarskie

Maryna Szoda

ukończyła studia filologiczne na Białoruskim Uniwersytecie w Mińsku; rezydentka sieci Scholar at Risk w Willi Decjusza w Krakowie od października 2023 do marca 2024. Obecnie przebywa na stypendium w Wiedniu

To był **najmilszy** czas

Instytut Kultury „Willa Decjusza” we współpracy z Uniwersytetem Jagiellońskim należy do międzynarodowej sieci Scholar at Risk, której misją jest ochrona naukowców i naukowczyń prześladowanych w krajach ich pochodzenia. Przez kilka miesięcy Willa Decjusza gościła dr Marynę Szodę – białoruską tłumaczkę i kulturoznawczynię. Rozmawiała z nią Anna Słupek.

W ramach międzynarodowego programu stypendialnego dla naukowców Scholars at Risk spędziłaś u nas kilka miesięcy. Jaki to był dla Ciebie czas?

Maryna Szoda: To był dla mnie najmilszy czas. Czułam spokój zewnętrzny i wewnętrzny. Wewnętrzny dlatego, że nie byłam na Białorusi i wiedziałam, że wiele problemów, z którymi spotkałabym się w swoim kraju, mnie nie dotyczy. Willa jest bardzo inspirującym miejscem. Uwielbiam pokój, w którym pracowałam. Widok z okna sprawił, że miałam przez cały czas poczucie bliskości natury. Siedząc przy biurku, przetłumaczyłam ok. 400 stron „Ksiąg Jakubowych” Olgi Tokarczuk. W czasie mojego pobytu miałam także okazję współpracować z polskimi studentami UJ. Przeprowadziłam kilka lekcji i seminariów, w tym o tłumaczeniach ze studentami ukrainistyki.

Nie jest to Twój pierwszy pobyt w Polsce ani w Krakowie. Zawsze podkreślasz, że lubisz tu być i masz tu wielu przyjaciół.

MSz: Rzeczywiście, już bywałam w Krakowie, uczestnicząc w festiwalach i kongresach tłumaczy, ale jako rezydentka jestem tu po raz pierwszy. Te cztery miesiące w Krakowie były dla mnie niezwykłym doświadczeniem. Marzyłam, żeby skorzystać ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej. Są naprawdę fantastyczne. Spotkałam się także

z kilkoma tłumaczkami z języka polskiego z innych krajów, m.in. tłumaczkami Olgi Tokarczuk – Mirą Borenstein z Izraela i Noémi Petneki z Węgier.

Podwójne zakorzenie przekładu – jednocześnie w oryginalnym i docelowym kontekście – sprawia, że jako tłumaczka musisz też występować w roli mediatorki międzykulturowej. Czy jest zatem coś, co w związku z relacjami międzykulturowymi szczególnie zwróciło Twoją uwagę podczas pobytu w Krakowie?

MSz: Kraków jest tak mocno osadzony w polskiej kulturze, że chyba nie ma lepszego miejsca, by jej się z bliska przyglądać, a Willa Decjusza dla twórców, ludzi literatury i ludzi słowa to najlepsza przestrzeń. Na Białorusi brakuje mi kontaktu z historią. Z powodu wielu wojen i konfliktów, które przez ostatnie 500 lat mocno doświadczyły kraj, dziedzictwo kulturowe nie jest aż tak obecne. To zresztą też był jeden z priorytetów polityki radzieckiej – żeby odciąć się od historii, również przez nowe pomysły architektoniczne, które miały iść w parze ze sposobem myślenia o historii i dziedzictwie. Kiedy widzę, z jaką delikatnością i ostrożnością Polacy dbają o zabytki – np. jak robi się to w Willi Decjusza, bardzo mi żal, że w Białorusi tak to nie wygląda. W Mińsku brakuje mi „ducha miasta”.

Od rocka po hip-hop

Katarzyna Fiedorowicz-Razmus

Co cię nie ogłuszy, to cię wzmocni. Koncert „Kabaret Hrabi & Goście – Symfonicznie” to prawdziwa perła w świecie autorskich projektów muzycznych.

Z okazji obchodów 10-lecia istnienia TAURON Areny Kraków powstała nadzwyczajna, emocjonująca wszystkich jej twórców inicjatywa, o której nikt wcześniej nawet nie marzył. 28 maja 2024 r. o godz. 19.00 pod jednym dachem gościnnej i monumentalnej przestrzeni koncertowej spotkają się wybitne osobowości polskiego rynku muzycznego.

Kultowy Kabaret Hrabi: Joanna Kołaczkowska, Dariusz Kamys, Tomasz Majer, Łukasz

Pietsch, charyzmatyczna Katarzyna Nosowska, unikatowy Kuba Badach, drapieżna Olga Szomańska, szarmancki Maciej Miecznikowski, nieujarzmiony Janusz Radek, zjawiskowy Artur Andrus, prześwietny zespół muzyczny Bon Ton, znakomita Icon Orkiestra pod kierunkiem fenomenalnego Huberta Kowalskiego oraz najwyższej próby tancerze.

„Kabaret Hrabi & Goście – Symfonicznie” to nie tylko niezwykły koncert. To kolekcja olśniewających, nieodkrytych hitów, które obezwładniają widza swoją wieloznaczeniową warstwą literacką, jak i wirtuozerską ekwilibrystyką łączenia wszelkich gatunków muzycznych. Od rocka,

soulu i popu, aż po country, jazz, hip-hop, a nawet heavy metal w zaskakujących aranżacjach na czterosobowy zespół rozrywkowy i 32-osobową orkiestrę symfoniczną z udziałem dyrygenta.

Organizatorem wydarzenia jest Music Company, współorganizatorami: Sztukoteka i Arena Kraków SA. Dodatkowe informacje o wydarzeniu i biletach są dostępne na stronie: tauronarenakrakow.pl.

5. Noc Kin Studyjnych

Paweł Waluś

20 kwietnia zapraszamy na pierwszą z „Krakowskich Nocy” – Noc Kin Studyjnych. Specjalnie przygotowane i bezpłatne programy będą gratką zarówno dla wytrawnych kinomanów, jak i tych, którzy stawiają pierwsze kroki w filmowym świecie.

„Krakowskie Noce” to projekt, który ma na celu popularyzację dziedzictwa i kultury Krakowa, zarówno wśród mieszkańców, jak i odwiedzających miasto turystów. Dzięki tej inicjatywie możemy m.in. zwiedzić lokalne muzea, dać się porwać do tańca, posłuchać, co ostatnio słychać w jazzie, lub poznać aktualne repertuary teatralne. A wszystko to bezpłatnie lub za symboliczną złotówkę. W tym roku jako pierwsze swoją ofertę zaproponują właśnie kina studyjne.

Każdy znajdzie coś dla siebie

– Są to kina z intelektualnym zapleczem, prowadzone przez znawców i pasjonatów przy wsparciu filmoznawców, których w Krakowie nie brakuje – mówi Joanna Gwóźdź, kierowniczka referatu ds. mecenatu kultury w Wydziale Kultury i Dziedzictwa Narodowego, tłumacząc, dlaczego warto zajrzeć do kin studyjnych. – Odbywają się tam festiwale filmowe, przeglądy, uroczyste premiery i spotkania z twórcami, prowadzone są kluby filmowe, organizowane są również cykliczne wydarzenia przeznaczone dla seniorów, dzieci, młodzieży licealnej i studentów, przy okazji których można poznać inne osoby zainteresowane kinem i wspólnie rozwijać swoje pasje.

W ramach Nocy Kin Studyjnych w Kinie Pod Baranami (Rynek Główny 27) będziemy mieli okazję zobaczyć dwa filmy autorstwa Wima Wendersa: „Niebo nad Berlinem” oraz „Pina”. Agrafka (ul. Krowoderska 8) zdecydowała się na akcję „Weź se plakat”, w ramach której otworzy swoje plakatowe archiwum. Poza tym z okazji 76. urodzin Jerzego Stuhra zaprezentuje dwa filmy, które kojarzą się z nim najbardziej, czyli „Amatora” oraz „Wodzireja”.

Baltazar Gąbka i irlandzka inwazja

Kika (ul. Krasickiego 18) to miejsce, do którego powinniście się udać, jeżeli chcecie zabrać ze sobą młodszych widzów, bo będzie tam można zobaczyć sześć odcinków kultowego „Porwania Baltazara Gąbki”. Poza tym zaprezentowane zostaną: „Siostrzeństwo świętej sauny”, „Opadające liście” oraz trzy filmy krótkometrażowe wyprodukowane przez Warszawską Szkołę

Filmową, wyreżyserowane przez kobiety i o kobietach. Kino Mikro (ul. Lea 5) postawiło zaś na uczczenie roku Gombrowicza poprzez pokaz filmu „Pornografia” oraz spektakl Teatru Telewizji „Ferdynand”.

Kino Kijów (al. Krasieńskiego 34) zaprasza na filmy dokumentalne, które były hitem ostatniego Krakowskiego Festiwalu Filmowego. „Pieśń ziemi”, „Ula”, „Katedra” oraz „Polański, Horowitz. Hometown” to propozycje, które przedstawi Krzysztof Gierat, dyrektor Festiwalu.

Sfinks (os. Górali 5) zaproponuje warsztaty filmu animowanego dla dzieci w wieku 8–14 lat pt. „Animowane historie z klocków LEGO”, podczas których uczestnicy stworzą swoje pierwsze animacje! Później zaś dojdzie do irlandzkiej inwazji. „Córka”, „Party” oraz „Duchy Inisherin” to filmy z udziałem najbardziej rozpoznawanych aktorów i aktorek z zielonej wyspy, którzy święcą triumfy w Hollywood.

Kino Paradox (ul. Krupnicza 38) również przygotowało warsztaty, ale dla nieco starszych uczestników w wieku 14+. Będą to zajęcia animacji analogowej na taśmie filmowej 16 mm. Poza tym widzowie obejrzą „Imperium światła”, „Fabelmanów” oraz „Niedźwiedzie nie istnieją”, a na świeżym powietrzu zobaczymy „Wszystko na sprzedaż” Andrzeja Wajdy. Jeśli pogoda nie będzie

szpryjać, organizatorzy zapowiadają przeniesienie seansu do sali przy kinie Paradox.

– Program tegorocznej Nocy jest bardzo urozmaicony. To świetna okazja, by odwiedzić ulubione kino studyjne lub odkryć urok tego, w którym się jeszcze nie było – zachęca Joanna Gwóźdź. I my również zachęcamy!

Szczegółowy program imprezy jest dostępny na stronie: krakowskienocce.pl oraz na profilu FB: Krakowskie Noce.

Na Noc Kin Studyjnych zaprasza m.in. Kino pod Baranami / zdjęcia: Jan Graczyński

fol. Piotr Wojnarowski

Ryanair buduje centrum symulatorowo-szkoleniowe

Kinga Stoszek

28 marca odbyła się uroczystość wbicia pierwszej łopaty pod budowę centrum symulatorowo-treningowego Grupy Ryanair w Krakowie. Inwestycja, której koszt to ok. 130 mln euro, zostanie oddana do użytku w 2025 r. i wygeneruje 150 miejsc pracy.

Krakowskie centrum to siódma tego typu inwestycja w Europie i pierwsza w naszej części kontynentu. Irlandzki przewoźnik dostarczy nowoczesną technologię – 10 symulatorów lotów, osiem hydraulicznych i dwa stacjonarne symulatory Boeing 737-8200 Gamechanger. Centrum będzie szkolić 500 osób dziennie – pilotów, mechaników lotniczych oraz załogi pokładowe obsługujące całą Europę.

Pierwsza taka inwestycja

Wybór Krakowa jako lokalizacji projektu to efekt wieloletniej współpracy z Miastem, Województwem Małopolskim oraz Międzynarodowym Portem Lotniczym im. Jana Pawła II Kraków-Balice. Krakowskie lotnisko to największa w Europie Środkowo-Wschodniej baza operacyjna Ryanair, który jest największym przewoźnikiem z 55-procentowym udziałem rynku przewozów lotniczych. W tym sezonie stacjonuje tu 11 jego samolotów.

Prezes Michael O'Leary zaznacza, że to pierwsza taka inwestycja w Polsce realizowana przez Grupę Ryanair. – Chcemy podkreślić kluczową rolę Polski dla Ryanaira. W ciągu ostatnich dwóch dekad Ryanair stał się wiodącą linią lotniczą w kraju, obsługującą 42 samoloty i zatrudniającą ponad

2,5 tys. osób. Nasza linia czarterowa Buzz dynamicznie się rozwija w Polsce. Ponadto inwestujemy w IT (Ryanair Labs Wrocław), obsługę techniczną samolotów (centrum serwisowe we Wrocławiu), a teraz także w nowoczesne centrum szkoleniowe w Krakowie o wartości 130 mln euro – mówił.

– Cieszymy się, że linie lotnicze Ryanair wybrały właśnie Kraków na miejsce tak ważnej inwestycji. Takie inicjatywy oparte na wdrażaniu nowoczesnych technologii szczególnie sprzyjają rozwojowi miasta. Budowa nowego centrum symulatorowo-treningowego w Krakowie umacnia jego pozycję jako ważnego ośrodka innowacji – mówił Jacek Majchrowski, prezydent Krakowa. – Jestem przekonany, że ta współpraca przyniesie wymierne korzyści dla każdej ze stron, powstaną nowe miejsca pracy, wzrośnie bezpieczeństwo podróżujących, a inwestycja pozytywnie wpłynie na rozwój turystyki – zaznaczył.

Transfer najnowszych technologii

Radosław Włoszek, prezes zarządu Kraków Airport, wskazuje na prognozy międzynarodowych ekspertów lotniczych mówiące o tym, że w najbliższej przyszłości należy spodziewać się szybkiego wzrostu ruchu pasażerskiego w Polsce i na całym

świecie. – Centrum szkoleniowe ulokowane tuż obok Kraków Airport stanie się kuźnią kadr dla branży lotniczej – pilotów, załóg lotniczych i mechaników. Taki transfer najnowszych technologii to wielki impuls dla gospodarki.

Nowa droga, nowe możliwości

Istotnym elementem inwestycji jest nowa droga łącząca centrum treningowe z portem lotniczym w Krakowie. Zostanie ona wybudowana wspólnie przez Miasto Kraków oraz Ryanaira i bezpośrednio łączy terminal pasażerski z centrum symulatorowym, umożliwiając ruch pomiędzy lotniskiem i centrum.

Wiceminister sportu i turystyki Ireneusz Raś ocenił, że przedsięwzięcie irlandzkiego przewoźnika ma bardzo istotne znaczenie dla rozwoju miasta, całej Małopolski, ale także samego Ryanaira. – Pokazujemy, że dobre projekty mogą być realizowane ponad podziałami politycznymi – podkreślił, zwracając uwagę na zgodną współpracę władz centralnych, miasta i województwa.

Ryanair lata obecnie z 13 lotnisk w Polsce. Według przedstawionych danych w tym roku przewoźnik planuje obsłużyć w naszym kraju ponad 18,5 mln pasażerów, o 10 proc. więcej niż przed rokiem.

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

28 marca

- Konferencja prasowa i ceremonia wkopania kamienia węgielnego pod budowę Centrum Symulatorowo-Treningowego Grupy Ryanair w Krakowie, ul. Powstania Listopadowego
- Uroczysta sesja Rady Miejskiej w Sosnowcu z okazji nadania tytułu Honorowego Obywatela Miasta Sosnowca Krzysztofowi Maternej, Sosnowiec

29 marca

- Nabożeństwo wielkopiątkowe organizowane przez Kościoły Ewangeliczne w Krakowie, ul. Orzechowa

30 marca

- Spotkanie wielkanocne na Rynku Głównym połączone ze święceniem pokarmów, Rynek Główny

2 kwietnia

- Spotkanie członków Kapituły Nagrody im. Józefa Dietla
- Koncert „Patrz, oto teatr!” – uroczyste pożegnanie ze środowiskiem kultury krakowskiej, podczas którego Prezydent Miasta Krakowa otrzymał Złoty Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, oraz prezentacja wybranych, nowo zakupionych mistrzowskich instrumentów dla miejskich zespołów, ICE Kraków, ul. Kopnickiej

zdjęcia: archiwum UMK

3 kwietnia

- Ostatnia w kadencji 2018–2024 sesja Rady Miasta Krakowa, podczas której Pan Prezydent pożegnał się z krakowskimi radnymi, Sala Obrad RMK

- Spotkanie z Krzysztofem Hetmanem, ministrem rozwoju i technologii

4 kwietnia

- Spotkanie pożegnalne z pracownikami Kraków Nowa Huta Przyszłości SA, ul. Bulwarowa
- Wernisaż wystawy obrazów Łucji Kłańskiej-Kanarek pt. „Miasto zaczarowane”, hol kamienny

5 kwietnia

- Uroczysta zbiórka z okazji powołania na stanowisko Komendanta Miejskiego Policji w Krakowie nadkomisarza Pawła Jastrzębia, ul. Siemiradzkiego
- Spotkanie z Dariuszem Klimczakiem, ministrem infrastruktury

- Spotkanie członków Kapituły Nagrody „Bezpieczny Kraków”
- Koncert z okazji 10. urodzin TAURON Areny Kraków „To Kraków tworzy metamorfozy”, ul. Lema

8 kwietnia

- Wizyta pożegnalna krakowskiej społeczności palestyńskiej na czele z Przewodniczącym Pozarządowego Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego Palestyńczyków Omarem Farisem
- Wręczenie Prezydentowi Miasta Krakowa przez Andrzeja Szczerskiego, dyrektora Muzeum Narodowego w Krakowie, medalu pamiątkowego „Z wyrazem wdzięczności – Muzeum Narodowe w Krakowie”, Galeria Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach, Rynek Główny

9 kwietnia

- Walne Zgromadzenie Członków Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa oraz wręczenie Nagrody im. Klemensa Bąkowskiego, sala Miedziana, Muzeum Krakowa, Rynek Główny

10 kwietnia

- Spotkanie z merem Kijowa Witalijem Kliczką i przekazanie rzeźby „Smok” Bronisława Chromego dla Kijowskiego Klastra Kulturalnego „Kraków” z okazji 30-lecia współpracy Krakowa i Kijowa na zasadach miast bliźniaczych
- Forum Turystyki, Galeria Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki”, pl. Szczepański

„Czas bez zegarka” – instalacja audiowizualna

Karolina Magiera

Centrum Kultury „Dworek Białoprądnicki” zaprasza na wydarzenie, w czasie którego zegary stracą swoje znaczenie, a jedyną wskazówką do poruszania się w czasoprzestrzeni będzie odczuwanie.

Audiowizualna instalacja „Czas bez zegarka” autorstwa Marii Varlyginy to okazja do przeżycia niezwyklej wewnętrznej podróży. Dzieło, nazywane również „Marią – pieśnią wrzasku i odgłosów przeszłego”, opowiada historię przez pryzmat autoetnograficznej poezji, w której osi są flashbacki Marii przenoszące widza w głąb jej emocji i wspomnień. Dzięki obrazom rodzimych miast – Charkowa, Dniepru, Odessy i Kijowa – widz odczuwa puls życia Ukrainy. Każdy kadr, każdy dźwięk to nie tylko reminiscencja, lecz także manifestacja przeżyć, tęsknoty i nadziei. Wystawa zatytułowana jest tak, by stanowić odniesienie do słynnej metafory Jeana-Paula Sartre’a, wskazując na to, że czas staje się płynny i podlega kaprysom artystki.

Mariia Varlygina (Charków, Ukraina) to doktorantka na Wydziale Polonistyki SDNH UJ oraz antropolożka, badaczka kultury wizualnej i kuratorka. Od 2017 r. współpracuje z YermilovCentre, MOKSOP czy Chekachkov Photo Academy. Od 2022 r. jest główną kuratorką galerii site-specific Baszta (Kraków), realizując przy tym projekty w Ukrainie, Polsce, Niemczech. Kuratorką eksperymentu o nazwie „Czas bez zegarka” jest z kolei Dorota Halberda, będąca jednocześnie autorką podcastu o muzyce, kulturze i sztuce, która kieruje naszą uwagę na to, co nieuchwytnie, i na to, co istotne. „Czas bez zegarka” to nie tylko wystawa, to przestrzeń do refleksji nad istnieniem.

Fot. archiwum CK Dworek Białoprądnicki

Wernisaż wystawy organizowanej w ramach „Cracow Art Week KRAKERS” odbędzie się 20 kwietnia o godz. 17.00 w Galerii Baszta (ul. Papiernicza 2). Będzie można ją odwiedzać do 20 maja (od poniedziałku do piątku w godz. 10.00–17.00; w soboty i niedziele – po uprzednim umówieniu).

Młodzi, romantyczni i Sinfonietta

Krzysztof Siwoń

Koncert pod hasłem „Młodzi i Romantyczni” to nie tylko doświadczenie muzyki w wykonaniu znakomitych artystów. Występ Sinfonietty Cracovii z młodymi solistami to esencja siły witalnej, która emanuje z dzieł późnego romantyzmu.

18 kwietnia o godz. 19.30 w sali koncertowej przy ul. Zwierzynieckiej 1 orkiestry Sinfonietty Cracovii oraz Filharmonii Krakowskiej wystąpią w koncercie symfonicznym z arcydziełami późnego romantyzmu. Klasyczną formułę koncertu (z wirtuozerskim „Koncertem podwójnym” Brahmsa oraz jedną z najbardziej radosnych symfonii Dwořaka, czyli VIII symfonią G-dur) uzupełni zaskakująca uwertura, czyli „Andante for Strings” Ruth Crawford Seeger, amerykańskiej kompozytorki z grupy „ultramodernistów”.

Kwietniowy koncert to kolejna odsłona cyklu „Gwiazdy z Sinfoniettą”. Jego

głównym bohaterem będzie Toby Thatcher, australijsko-brytyjski dyrygent młodego pokolenia. W partiach solowych koncertu wystąpią dwaj młodzi muzycy: skrzypek Jakub Staszal oraz wiolonczelista Michał Bałas. Mimo młodego wieku obaj soliści mogą pochwalić się wieloma osiągnięciami na konkursach dla instrumentalistów oraz dynamicznie rozwijającą się karierą.

Obecność młodych solistów w pewnym sensie wpisuje się w obchody roku jubileuszowego krakowskiej orkiestry, która przed 30 laty rozpoczęła drogę artystyczną jako zespół młodych kameralistów, absolwentów krakowskiej Akademii

Toby Thatcher / fot. Christe Brewster

Muzycznej. Dziś Sinfonietta Cracovia chętnie współpracuje z muzykami u progu drogi artystycznej, co w przypadku koncertu symfonicznego zapowiada pełną młodzieńczą energią interpretację programu romantycznego.

Bilety dostępne w kasie Filharmonii i na stronie: sinfonietta.pl.

Grajmy w bule!

Anna Okońska-Walkowicz

Ruch na świeżym powietrzu, dobre towarzystwo, miła atmosfera warunkują zdrowe starzenie się. To wszystko stanie się udziałem starszych mieszkańców Krakowa, którzy skorzystają z zaproszenia Miasta i pana Antoniego Wójtowicza – seniora wolontariusza, który nieprzerwanie od kilku już lat nie szczędzi sił, aby dzielić swoją pasję z innymi starszymi osobami.

Ta pasja to gra w bule, inaczej – w petanque. Pan Antoni gotów jest udzielać instruktażu każdemu chętnemu, który chce poznać zasady gry, organizuje spotkania treningowe, zabiega o stworzenie profesjonalnej infrastruktury miejskiej dla tego sportu oraz buduje gremia sojuszników. Petanque to tradycyjna francuska gra towarzyska z elementami zręcznościowymi. Należy do najliczniej reprezentowanych dyscyplin sportu na świecie – w samej Francji liczba licencjonowanych zawodników wynosi 600 tys.!

Zagraj w lidze!

Dzisiaj Miasto Kraków i pan Antoni Wójtowicz zapraszają do II edycji Ligi Petanque Seniorów 60+ sezon 2024. Udział w rozgrywkach może wziąć każdy senior 60+ z Krakowa, niezrzeszony w Polskiej Federacji Petanque. Należy tylko zgłosić drużynę składającą się z czterech zawodników i dwóch rezerwowych.

Komisję Ligi stanowią entuzjaści petanque – członkowie CAS, którzy już od kilku lat oddają się tej dyscyplinie sportowej.

W okresie od 15 maja do 15 września pan Antoni Wójtowicz planuje zorganizować stałe treningi na trzech bulodromach:

- w parku Jordana, al. 3 Maja 11 przy okrągłaku,
- w parku Czyżyny, w rejonie ul. Stella-Sawickiego i Orlińskiego 4,

- na bulodromie KKP Lajkonik, przy ul. Bujaka 15 (przy orliku), Kurdwanów.

Osoby zainteresowane treningami proszone są o kontakt telefoniczny z panem Antonim Wójtowiczem pod numerem: 607 859 697. Szczegółowe informacje dotyczące ligi można znaleźć także na stronie: dla-seniora.krakow.pl.

Aby zorientować się w atrakcyjności, a zarazem prostocie gry w bule, warto sięgnąć do wybranych przez pana Antoniego Wójtowicza materiałów: „Jak grać w boule? Radzą eksperci” oraz „gra w bule / Petanque Rules – zasady gry, jak zacząć?” na kanale YouTube, a także „Metalovekule” na platformie TikTok.

Rekreacja to zdrowie

Od dłuższego czasu promocja gry w bule stała się ważnym elementem krakowskich działań senioralnych z uwagi na zbawienny

wpływ tej gry na zdrowie fizyczne i psychiczne seniorów, jako antidotum na choroby otępienne i wieńcowe oraz jako znakomita sposobność do integrowania osób, a nawet generacji. Grający nie czują upływu czasu, a w czasie jednej rozgrywki, w otoczeniu rozbawionych rywali, robią nawet 5 tys. kroków!

Do treningu gry w bule niepotrzebny jest profesjonalny bulodrom – wystarczy żywiole alejki parkowe. Jednak dla większych grup niezbędne są bulodromy, które często pod naciskiem środowisk entuzjastycznie nastawionych do petanque tworzone są w krakowskich parkach.

Lista krakowskich bulodromów:

- park Jordana, al. 3 Maja 11
- park Krakowski, al. Mickiewicza
- park Zaczarowanej Dorożki, ul. Dominikańców 30
- park Krowoderski, ul. Palacha 7
- park linearny, ul. Grota-Roweckiego
- park Kleparski, ul. Prądnicka (forty)
- Kurdwanów, ul. Bujaka 15 (przy orliku), bulodrom KKP Lajkonik
- DPS, ul. Kluzeka 6
- park Czyżyny, ul. Stella-Sawickiego
- park kieszonkowy Ogród nad Sudołem, ul. Naczelną 23
- MuFo Strzelnica, ul. Królowej Jadwigi 220
- park w Ludwinowie, ul. Szwedzka (u jej końca)
- park przy Hali Cracovii.

Zaproszenie

Urząd Miasta Krakowa i New Day Blues Pub zapraszają starszych mieszkańców

Krakowa 60+ na kolejny już koncert utrzymany w bluesowo-jazzowo-folkowym stylu, w wykonaniu znakomitych artystów: harmonijkarza Bartosza Łuczyńskiego i wokalisty, gitarzysty Adriana Szupke. Koncert odbędzie się 24 kwietnia o godz. 18.00 w siedzibie zapraszającego pubu przy ul. Bożego Ciała 9.

Wstęp na koncert jest bezpłatny, ale należy zgłosić chęć uczestnictwa, telefonując pod numer: 726 445 035.

Gra w bule niesie mnóstwo korzyści / fot. Pixabay

fot. Jan Graczyński

Ryszard Kozik
pracownik Muzeum Krakowa

Widziane z Krzysztoforów

Tę energię trzeba wykorzystać

Jesteśmy w wyjątkowej chwili zawieszenia. Znamy już skład Rady Miasta Krakowa, ale przed nami jeszcze jedna tura wyborów prezydenckich. Waży się więc wciąż, kto zasiądzie na krakowskim „tronie”. Ja jednak nie o tym chciałem.

Wyjątkowe wybory

Tegoroczne wybory samorządowe, podobnie jak wcześniejsze do rad dzielnic, pod jednym względem były – przynajmniej dla mnie – wyjątkowe. Oto na listach znaleźli się nie tylko znani od lat samorządowi politycy i ich młodszy partyjni koledzy, dopiero aspirujący do poważniejszych wyzwań, ale też naprawdę liczne grono aktywistów miejskich (wiem, że niektórzy nie lubią tego zwrotu, ale cóż począć). Ludzi angażujących się w swoje najbliższe otoczenie albo spoglądających na Kraków z nieco szerszej perspektywy. Działających już na rzecz Krakowa i chcących te swoje działania „profesjonalizować” (co wcale nie znaczy, że ich obecna praca nie jest profesjonalna, wręcz przeciwnie). Jedni walczą o czyste powietrze, drudzy animują miejskie życie kulturalne, kolejni działają na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego.

Lekcja brzydszej strony demokracji

Większości aktywistów nie udało się wejść do Rady Miasta. Jedni zdobyli spore poparcie mieszkańców, ale startowali z list, które mandatów nie wywalczyły. Drudzy nie zdołali się przebić z dalszych miejsc na listach swoich komitetów.

Zdobyli jednak sporo bezcennego doświadczenia. Na przykład, że nie wystarczy działać na rzecz swojej dzielnicy i miasta. Że popularność „we własnych internetach” (bo przecież każdy z nas ma swoje) nie przekłada się na zwycięstwo w głosowaniu. W kampanii wyborczej trzeba jeszcze ostro zawalczyć – na chwytliwe hasła i plakaty, a często także na zaklekanie nimi plakatów kolegów z własnego komitetu (co w swojej dzielnicy obserwowałem). To praktyczna lekcja demokracji (także jej brzydszej strony).

Pomogą budować koalicje

W krakowskim samorządzie społecznicy są bardzo potrzebni.

Przeprowadzając od dwóch lat rozmowy z radnymi miejskimi przekonałem się, że to naprawdę kompetentni ludzie, znający problemy swoich dzielnic i mieszkańców, potrafiący też szukać rozwiązań i kompromisów. Nie zawsze mogą jednak swój potencjał wykorzystać dla dobra miasta.

Problemem polskiego samorządu (nie tylko krakowskiego) jest jego upolitycznienie, a zobowiązania koalicyjne okazują się często istotniejsze niż interes mieszkańców. W przełamaniu takiego podejścia, szukaniu rozwiązań, budowaniu koalicji wokół najważniejszych problemów krakowian mogą pomóc osoby niewiązane w partyjne zależności.

Jednym z wyzwań, przed jakim staną nowy Prezydent Miasta Krakowa i nowa Rada Miasta Krakowa, będzie z pewnością jak najpełniejsze wykorzystanie tej energii płynącej bezpośrednio od mieszkańców.

Nie zmrunjmy tego potencjału

Nawet więc jeśli aktywiści przegrali w wyborach, nie powinniśmy pozwolić na zmarnowanie ich potencjału. To naprawdę duża grupa ludzi, którzy uwierzyli, że mogą mieć realny wpływ na życie miasta, mają już doświadczenie w realizacji promiejskich projektów i dalej chcą to robić.

Trzeba ich zatem do współzrzedzenia miastem, współdecydowania o nim zaprosić. Znaleźć formułę, która umożliwi wysłuchanie ich i nie wstydzić się korzystać z podpowiedzi. Sukces budżetu obywatelskiego w Krakowie pokazuje, że osób chcących aktywnie

angażować się w swoje najbliższe otoczenie jest naprawdę wiele i potencjał ten ciągle pozostaje nie do końca wykorzystany.

Wyzwanie dla Prezydenta i Rady

Jednym z wyzwań, przed jakimi staną nowy Prezydent Miasta Krakowa i nowa Rada Miasta Krakowa, będzie z pewnością jak najpełniejsze wykorzystanie tej energii płynącej bezpośrednio od mieszkańców, chcących brać władzę w swoje ręce. Bez względu na to, z jakich list startowali i jaki wynik wyborczy osiągnęli.

Jestem spokojny, bo wiem, że nawet w przypadku porażki oni się na wyborców ani na Kraków nie obrażą. Aktywistą się rodzi i jest przez całe życie.

Drugie dno szuflad

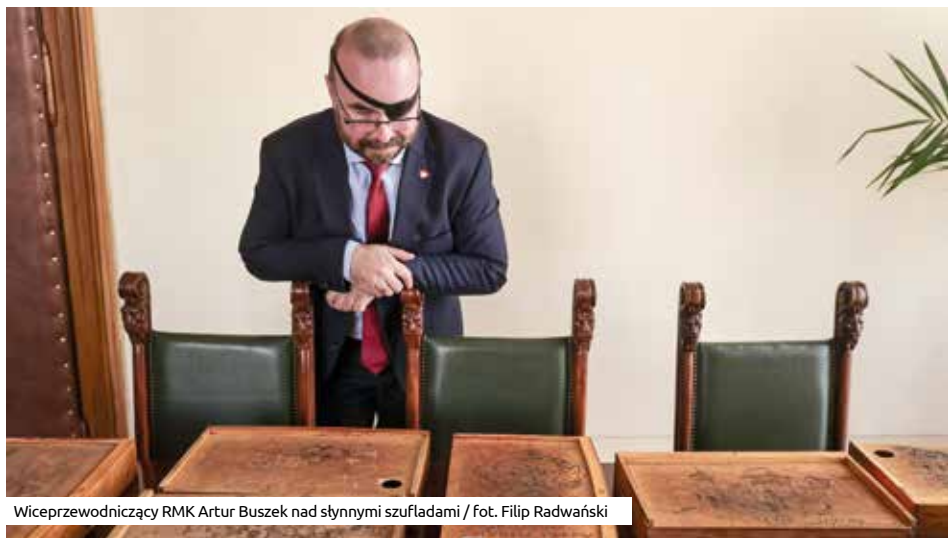
Katarzyna Maleta-Madejska

Swego czasu głośno było o odkryciu poczynionym w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa – chodzi o szuflady pokryte grafikami słynnego architekta, konserwatora zabytków, miłośnika historii i radnego prof. Wiktora Zina. Po renowacji i zabezpieczeniu, które przeprowadzą pracownicy Muzeum Krakowa, szuflady zostaną wyeksponowane w pomieszczeniach krakowskiego magistratu.

Profesor Wiktor Zin, wstawiony wieloletnią pracą naukową i licznymi przedsięwzięciami na rzecz kulturowego dziedzictwa Krakowa, niestrudzony popularyzator polskiej historii, znany jest także jako autor wspaniałych, tworzonych z pamięci ilustracji. Powstawały one w czasie wykładów i audycji telewizyjnych, ale czasem także w nieoczekiwanych okolicznościach. Szuflady zostały odkryte podczas montażu elektronicznego systemu do głosowania w latach 90. Datowane na lata 70. i 80. rysunki na spodach szuflad, umieszczonych w ławach przeznaczonych dla radnych, przedstawiają głównie ważne dla Krakowa miejsca i detale architektoniczne. Najlepiej zachowały się: widok wylotu ul. Grodzkiej na pl. Wszystkich Świętych, sala Senatorska na Wawelu i maszkaron z Sukiennic.

– Przez ostatnie 30 lat szuflady z rysunkami autora programu „Piórkiem i węglem” były elementami mebli w Sali Obrad

Rady Miasta Krakowa. Teraz przyszedł czas na ich dokładne opracowanie i zabezpieczenie, a następnie na pokazanie mieszkańcom i mieszkańcom – mówi Artur Buszek, wiceprzewodniczący Rady Miasta

Wiceprzewodniczący RMK Artur Buszek nad słynnymi szufladami / fot. Filip Radwański

Krakowa. To niezwykła gratka dla historyków sztuki, pamiątka po profesorze Zinie, który nawet w 2024 r. potrafi zaskakiwać swymi grafikami w tajemniczych miejscach. – Wygląda na to, że prof. Wiktor Zin, uczestnicząc w posiedzeniach Rady, musiał czasami solidnie się nudzić, wyciągał szuflady swoim kolegom i rysował. Nie piórkiem. Nie węglem. Tuszem. Pisakiem? Muzeum Krakowa zbada te fascynujące zabytki, a potem, mamy nadzieję, że staną się ozdobą Pałacu Wielopolskich – mówi Michał Niezabitowski, dyrektor Muzeum Krakowa.

Może w Sali Obrad RMK, pamiętającej także czasy innego słynnego radnego – Stanisława Wyspiańskiego, kryją się kolejne skarby, które kiedyś ukażą się szerokiemu gronu krakowian i turystów?

Rada Miasta VIII kadencji w liczbach

30 kwietnia zakończy się VIII kadencja Rady Miasta Krakowa. Oto podsumowanie liczbowe.

W latach 2018–2024 odbyło się ogółem 131 posiedzeń Rady Miasta Krakowa, w tym 113 sesji zwykłych, 8 nadzwyczajnych, 10 uroczystych. Do Rady Miasta Krakowa wpłynęło 4157 projektów uchwał, a podjęto ich ostatecznie 3715. Radni uchwalili także 189 rezolucji. Odbyło się 1790 posiedzeń komisji Rady Miasta Krakowa, a te wydały 6534 opinie do projektów uchwał, przekazały 140 wniosków do Prezydenta Miasta Krakowa oraz przygotowały 526 projektów uchwał (z czego 384 zostały przygotowane przez Komisję Skarg, Wniosków i Petycji).

Radni odbyli 856 dyżurów z mieszkańcami, w tym przewodniczący RMK spotkali się z nimi podczas 39 dyżurów, a wiceprzewodniczący 69 dyżurów. Złożyli również 6031 interpelacji i zapytań do Prezydenta Miasta Krakowa.

Do Rady Miasta Krakowa zgłoszono także 132 petycje. (MG)

Nowi radni Krakowa

W 43-osobowej Radzie Miasta Krakowa znajdzie się 24 radnych z Koalicji Obywatelskiej, 12 – z Prawa i Sprawiedliwości oraz 7 – z „Krakowa dla Mieszkańców”. Oto nazwiska radnych IX kadencji.

Koalicja Obywatelska: Dominik Jaśkowiec, Anna Bałdyga, Piotr Moskała, Grzegorz Wojciech Stawowy, Jakub Kosek, Grzegorz Klaudiusz Stawowy, Aleksandra Kot, Joanna Hańderek, Iwona Charnielec, Tomasz Daros, Renata Piętka, Agnieszka Łętocha, Małgorzata Potocka, Bogusław Kośmider, Agnieszka Pogoda-Tota, Zbigniew Kożuch, Grażyna Fijałkowska, Alicja Szczepańska, Tomasz Leśniak, Łukasz Sęk, Edyta Sikora, Marek Hohenauer, Bogumiła Drabik, Magdalena Mazurkiewicz.

Prawo i Sprawiedliwość: Agnieszka Paderewska, Maciej Michałowski, Michał Ciechowski, Marek Sobieraj, Krzysztof Sułowski, Mariusz Kękuś, Małgorzata Kot, Aleksandra Witek, Michał Drewnicki, Renata Kucharska, Włodzimierz Pietrus, Edward Porębski.

Kraków dla Mieszkańców: Łukasz Maślona, Aleksandra Owca, Łukasz Gibała, Michał Starobrat, Rafał Zawiślak, Rafał Nowak, Eliza Dydyńska-Czesak. (red.)

Jak Kraków wspomina austriackich wojaków?

Michał Koziot

„Będziemy jako wojsko inwestować w Krakowie, będziemy lokować tutaj coraz więcej i ludzi, i sprzętu – mówił 27 marca przed krakowskim Magistratem wicepremier, szef MON Władysław Kosiniak-Kamysz”. Obecność wojska w mieście – zwłaszcza gdy było to wojsko „zaborcze” – była rozmaicie oceniana. Jeszcze dziś można spotkać się z opinią, że austriackie fortyfikacje są przez krakowian „oswajane”, gdyż dochodzą oni „do dojrzałego rozumienia dziedzictwa także w jego trudnej, bolesnej odstonie”.

Należy więc zadać pytanie, czy fakt, że Kraków był przez wiele lat nadgraniczną twierdzą monarchii habsburskiej i gościł u siebie wielki garnizon, rzeczywiście był dla krakowian „trudny” i „bolesny”?

Wojskowe kamractwo

Przeglądając stare roczniki krakowskich gazet, możemy rzeczywiście trafić na pewne niepokojące informacje. Na przykład dziennik „Głos Narodu” donosił 14 marca 1894 r.: „Ułani stojący załogą na Zwierzyńcu, nie od dziś są postrachem spokojnych mieszkańców ul. Zwierzynieckiej i Półwsia Zwierzynieckiego. Nie ma bowiem takiego miesiąca, w którym by się nasza lekka kawaleria czemś nie odznaczyła. Onegdaj zaszedł świeży wypadek junakierji młodych bohaterów, bo oto w chwili gdy pan Roman Ch. przejeżdżał przez Zwierzyniec, dorożką nr 80, jeden z żołnierzy dobywszy pałasza, ciął nim w latarnię dorożki, tłukąc ją i niszcząc. Dorożkarz, w obawie o swoje i pasażera życie, zaciął konia i tym sposobem udało mu się uniknąć dalszych razów. Biedny woźnica dotąd nie może sobie zdać sprawy, czy ów zawzięty Achilles czyhał na jego życie, czy tylko dla brawury chciał zniszczyć dorożkę. A cóż na to komenda?”

Pytanie kończące prasową notatkę możemy uznać za retoryczne. W każdym wojsku w mniejszym lub większym stopniu występuje zjawisko, które nazywano kiedyś „kamractwem”, czyli swoiście

Nowy Szpital Jubileuszowy imienia cesarza Franciszka Józefa, czyli szpital Bonifratrów w Krakowie / fot. Bogustaw Świerzowski

rozumianą solidarnością. Jego przykładem jest incydent, o którym donosił „Czas” 18 kwietnia 1869 r. Otóż w „pewnej kawiarni podejrzanego reputacji” doszło do awantury. Wezwano więc patrol wojskowy. Jednak gdy okazało się, że sprawcami awantury są dwaj pijani podoficerowie, patrolujący zaprezentowali zdumiewający brak stanowczości w kwestii odprowadzenia awanturników na odwach. „Czas” z wielkim ubolewaniem – ale też niezbyt składnie – stwierdzał, że „uderzył nas ten hierarchiczny wzgląd nie już w służbie, lecz nawet w kawiarni, nie już z trzeźwymi, ale oraz z pijanym”.

Problemy językowe

Oba opisane wyżej karygodne incydenty miały miejsce po 28 grudnia 1866 r. W dziejach cesarsko-królewskiej armii jest to bardzo ważna data. Tego dnia cesarz podpisał ustawę, która wprowadziła jednolitą, trwającą trzy lata obowiązkową służbę wojskową. Podczas tych trzech lat żołnierz, nawet gdy trafił w dalekie strony, nie zapomniał języka, jakim mówiła jego rodzina. A ponieważ starano się, aby poborowi odbywali służbę jak najbliżej domu, „cysarskie” coraz bardziej stawało się „naszym” wojskiem. Jednak w dalszym ciągu wojacy „cywilistów” traktowali „z góry”. W pewnym stopniu wynikało to z „wojskowego wychowania”.

Ciekawym przyczynkiem do rozważań na temat wzajemnych relacji krakowian i żołnierzy z krakowskiego garnizonu jest monolog Felka Gzysmika, postaci z wodewilu „Krowoderskie zuchy” pióra Stefana Turckiego. Felek, syn „murorza” z Krowodrzy, służy jako kapral „przy landwerach”, czyli w obronie krajowej, a więc w niezbyt prestiżowej formacji. Nie jest tym faktem specjalnie zachwycony. Twierdzi nawet, że służy mu się „graślawo, jak przy landwerach”. Ma jednak głębokie poczucie swojej misji, którą tak oto

przedstawia: „Ano w wojsku, kiedy rekrutów uczę – mówię ci jak zaczniemy kunirować od kapitana począwszy a skończywszy na mnie, to cała kompanja głupieje! Kapitan wymyśla po niemiecku, oberleitnant po czesku, leitnant po morawsku, kadet po węgiersku, feldfelbel po chorwacku, firer po rusku! Ale to niewiele pomaga, bo nic nie rozumieją, dopiero jak ja huknę po polsku: szweigen himmelkreic donnerwetter, zatracone skiety, żeby mi wszystko było w ordynku, stieble wypucowane, stróżaki wypchane, gwer, tornister i inne kleinlikajty na swoim miejscu, a jak nie, to gdy wrócę sakramenckie kluki jak zaczną bić po mazaku – to się wam psia-kość drewniana babka z ciotką przyśni”.

Spacery w towarzystwie dam

Prapremiera „Krowoderskich zuchów” odbyła się w 1910 r. Kilka-ście lat wcześniej na łamach „Ludu”, organu Polskiego Towarzystwa Etnograficznego, opublikowano tekst zatytułowany „Język polski w wojsku”, którego autorem był Szymon Gonet. Zasadniczą częścią publikacji był wiersz zatytułowany „Pół godziny szkoły po egzycyrcie”. Jak pisał autor: „Po wprowadzeniu w naszym wojsku karabinów repetierowych systemu Manlichera (Repetier-Gewehr) zaczęły krążyć [...] wiersze nieznanego autora, które poniżej podaję nie tyle ze względu na ich humorystykę, ile dla okazania kaźenia się języka polskiego w wojsku”.

Ukazanie się „Pół godziny” zapoczątkowało dyskusję na łamach „Ludu”. Wzięli w niej udział m.in. jednorocznicy ochotnicy odbywający służbę w galicyjskich pułkach piechoty. W wyniku dyskusji udało się ustalić nie tylko nazwisko autora wiersza, lecz także kaprała, który koszarowym językiem wyjaśniał:

Co to repetynier znaczcy;
Z ilu części on się składo,
W anśląg jak się go przykłado,
Jak się go konserwiruje,
Jak się strzyło i ładuje.

Ułani stojący załogą na Zwierzyniecu, nie od dzisiaj są postrachem spokojnych mieszkańców ul. Zwierzynieckiej i półwsi Zwierzynieckiego. Nie ma bowiem takiego miesiąca, w którymby się nasza lekka kawalerja czemś nie odznaczyła. O-
gdaj zaszedł świeży wypadek junakierji młodych bohaterów, bo oto w chwili gdy pan Roman Ch. przejeżdżał przez Zwierzyniec, dorożką nr. 80 jeden z żołnierzy dobywszy pałasza ciął nim w latarnię dorożki, tłukąc ją i niszcząc. Dorożkarz w obawie o swoje i pasażera życie, zaciął konia i tym sposobem udało mu się uniknąć dalszych r-
zów. Biedny woźnica dotąd sobie nie może zdać sprawy, czy ów zawzięty Achilles czychał na jego życie, czy tylko dla brawury chciał zniszczyć dorożkę. A cóż na to komenda?

„Głos Narodu”, 1894, nr 59, str. 5 / archiwum Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej

Kapral (jego pierwowzór nosił nazwisko Grela) nie jest przekonany o pozytywnych skutkach edukowania żołnierzy i kończy szkolenie słowami:

Lepi póde do dzieuchy,
Ona ta juz stoi w bramie
I wygląda bidno na mnie.
I tak z cały ty godziny,
Nic nie wiecie bycze syny.

Kapral nieprzypadkowo wspomina, że czeka na niego „dzieucha”. Na tym odcinku współpraca mieszkanki – a przynajmniej ich części – Krakowa z wojakami układała się wręcz idealnie, bowiem „W sobotnie wieczory Planty Dietlowskie zmieniały się w swego rodzaju corso, gdzie spacerowali c.k. wojac. Oczywiście nie sami, ale w towarzystwie ptci pięknej. Zaś to, czy spacerowało się z elegancką boną w kapeluszu, czy zwykłym, chuścianym i bosym garkottukiem, zależało od ilości gwiazdek na kołnierzu oraz zasobności pugilaresu”.

Podsumowując, można postawić tezę, że mimo wszelkich wymienionych wyżej wad, jakimi odznaczało się austriackie wojsko, krakowianie i krakowianki w ogromnej większości nie traktowali obecności c.k. wojaków jako problemu „trudnego” i „bolesnego”.

Kalendarium krakowskie

18 kwietnia 1905

Wzdłuż ul. Retoryka po brzegach Rudawy wysypują stróżę popiół i śmieci, wylewają pomyje i inne nieczystości, zatrważające naokoło powietrze.

19 kwietnia 1989

W Towarzystwie Psychotronicznym wykład „Czakramy” wygłasza Leszek Żądło.

20 kwietnia 1869

Pożegnalny koncert zorganizowali krakowscy artyści dla wyjeżdżającej do Warszawy Heleny Modrzejewskiej.

21 kwietnia 1912

Sekcja literacka krakowskiego komitetu kobiecej wystawy polskiej w Pradze wzywa niniejszem panie Literatki i Redaktorki, zamieszkałe w Galicji zach. i na Śląsku austr., aby zechciały utwory swoje i pisma przez siebie redagowane nadsyłać pod adresem: Kraków, Pańska 5, St. Oko-
łowicza.

22 kwietnia 1905

Cukiernie na święta wystąpiły z urządzeniem wystaw niezwykajnem, za lustrzanymi szybami ukazując towar swój wyborowy, jak baby, placki, torty oraz aktualne baranki.

23 kwietnia 1946

W kawiarni „ORION” (ul. św. Anny 2) znakomity iluzjonista Ramigani w swoim zagadkowym rewelacyjnym programie.

24 kwietnia 1989

W Nowohuckim Centrum Kultury recital Krystyny Prońko.

25 kwietnia 1989

Spółdzielnia Wytwórców Rękodziela Ludowego i Artystycznego „Milenium”, Muzeum Etnograficzne i Muzeum Historyczne rozstrzygnęły konkurs „Emaus 89”.

30 kwietnia 1913

Umiera Szymon Syreński, lekarz, botanik, profesor Uniwersytetu Krakowskiego.

Przetargi na sprzedaż nieruchomości

Prezydent Miasta Krakowa ogłosił na 14 i 21 maja oraz 11 czerwca 2024 r. przetargi ustne nieograniczone na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Miejskiej Kraków. Pełna treść ogłoszenia o przetargach zawierająca

szczegółowy opis nieruchomości wraz z załącznikami zamieszczona jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa bip.krakow.pl (Finanse i Mienie/Nieruchomości Miasta Krakowa/Przetargi na Nieruchomości).

Przetarg 14 maja 2024 r.

położenie nieruchomości	oznaczenie nieruchomości	cena wywoławcza	wadium
nieruchomość położona przy ul. św.Gertrudy 20, zabudowana budynkiem mieszkalno-usługowym ogłądanie nieruchomości: 18 kwietnia, godz. 13.30–14.30	dz. 78/1 o pow. 0,1318 ha dz. 78/2 o pow. 0,0144 ha obręb S-3 Śródmieście	5 639 000,00 zł	300 000,00 zł
udział 24990/78680 części niezabudowanej nieruchomości położonej w rejonie ul. Szczęśliwej	dz. 85/1 obręb P-49 Podgórze o pow. 0,3349 ha	661 000,00 zł brutto, w tym 23 proc. VAT	67 000,00 zł
os. Centrum C nr 8 lokal mieszkalny nr 49, pow. 58,16 m kw. ogłądanie nieruchomości: 18 kwietnia i 7 maja, godz. 13.00–13.30	udz. 21/1000 dz. 176 obręb NH-50 Nowa Huta o pow. 0,0658 ha	462 000,00 zł	47 000,00 zł
ul. Zyblikiewicza nr 5 lokal mieszkalny nr 95, pow. 155,08 m kw. ogłądanie nieruchomości: 19 kwietnia i 6 maja, godz. 14.30–15.00	udz. 10/1000 dz. 96 obręb S-2 Śródmieście o pow. 0,6459 ha	1 680 000,00 zł W związku z wpisem nieruchomości do rejestru zabytków w przypadku wystąpienia przez osobę ustaloną w przetargu jako nabywca z wnioskiem o obniżenie ceny bonifikata od ceny ustalonej w wyniku przetargu wynosi maksymalnie 5 proc.	170 000,00 zł
al. Juliusza Słowackiego 3636/ul. Mazowiecka 2 lokal mieszkalny nr 13, pow. 56,80 m kw. ogłądanie nieruchomości: 18 kwietnia i 6 maja, godz. 14.30–15.00	udz. 30/1000 dz.275 obręb K-46 Krowodrza o pow. 0,0496 ha	715 000,00 zł	72 000,00 zł

Przetarg 21 maja 2024 r.

oznaczenie nieruchomości	termin oględzin	cena wywoławcza	wadium
os. Uroczę 4 lokal mieszkalny nr 20, pow. 67,51 m kw.	24 kwietnia i 9 maja, godz. 14.00–14.30	525 000,00 zł	53 000,00 zł
os. Ogrodowe 6 lokal mieszkalny nr 35 pow. 70,01 m kw.	17 kwietnia i 10 maja, godz. 14.30–15.00	520 000,00 zł	52 000,00 zł
os. Centrum A 1 lokal mieszkalny nr 54 pow. 67,04 m kw.	14 maja, godz. 14.00–14.30	455 000,00 zł W związku z wpisem nieruchomości do rejestru zabytków w przypadku wystąpienia przez osobę ustaloną w przetargu jako nabywca z wnioskiem o obniżenie ceny bonifikata od ceny ustalonej w wyniku przetargu wynosi maksymalnie 5 proc.	46 000,00 zł
os. Centrum A 3 lokal mieszkalny nr 49 pow. 70,50 m kw.	13 maja, godz. 14.00–14.30	500 000,00 zł	50 000,00 zł
ul. Limanowskiego 13 Lokal mieszkalny nr 7 pow. 61,39 m kw.	22 kwietnia i 13 maja, godz. 14.30–15.00	664 000,00 zł W związku z wpisem nieruchomości do rejestru zabytków w przypadku wystąpienia przez osobę ustaloną w przetargu jako nabywca z wnioskiem o obniżenie ceny bonifikata od ceny ustalonej w wyniku przetargu wynosi maksymalnie 5 proc.	67 000,00 zł

Przetarg 11 czerwca 2024 r.

oznaczenie nieruchomości	termin oględzin	cena wywoławcza	wadium
ul. Basztowa 15 lokal mieszkalny nr 14-14A, pow. 169,97 m kw.	22 kwietnia i 20 maja, godz. 14.30–15.00	2 232 000,00 zł	224 000,00 zł
ul. Urzędnicza 45 lokal mieszkalny nr 8, pow. 71,20 m kw.	26 kwietnia i 17 maja, godz. 13.30–14.00	882 000,00 zł	89 000,00 zł
ul. Grota-Roweckiego 57 lokal mieszkalny nr 15, pow. 62,11 m kw. + pom. przynależne piwnica o pow. 2,53 m kw.	25 kwietnia i 17 maja, godz. 14.30–15.00	610 000,00 zł	61 000,00 zł
pl. Kossaka 3 lokal mieszkalny nr 10, pow. 136,27 m kw. + pom. przynależne piwnice o pow. 6,15 m kw. i o pow. 3,79m kw.	7 i 20 maja, godz. 14.30–15.00	1 856 000,00 zł	186 000,00 zł
ul. Strzelecka 17 lokal mieszkalny nr 6, pow. 71,20 m kw.	18 kwietnia i 16 maja, godz. 14.30–15.00	908 000,00 zł	91 000,00 zł
ul. Batorego 5 lokal mieszkalny nr 25, pow. 114,33 m kw.	25 kwietnia i 27 maja, godz. 14.30–15.00	1 153 600,00 zł	116 000,00 zł

Szczegółowe informacje odnośnie do nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w trybie przetargu można uzyskać w Wydziale Skarbu Miasta ul. Kasprowicza 29 w godzinach pracy urzędu – tel. 12 616-98-09, 12 616-99-81 – oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa, na której zamieszczone jest ogłoszenie o przetargu, tj. bip.krakow.pl (Finanse i Mienie/Nieruchomości Miasta Krakowa/Przetargi na Nieruchomości).

 Kraków

M
MISCHIEF

PREMIERA, KTÓRA POSZŁA **NIE TAK**

THE PLAY THAT GOES WRONG AUTORSTWA HENRY'EGO LEWISA,
JONATHANA SAYERA, HENRY'EGO SHIELDSA

W REŻYSERII JANUSZA SZYDŁOWSKIEGO

KRAKOWSKI TEATR VARIETE - INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

 Kraków

PREMIERA • BAGATELA

Mark

PRZY
TO
SAW

reżyseria

Twain

GODY
MKA
YERA

Krzysztof
Materna

premiera
20 kwietnia

spektakle
19, 21, 23, 24, 25 kwietnia

**Teatr
Bagatela**